

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT -
DORDTSE DINSDAG, D.D. 21 februari 2023**

Vergaderzaal 1

1. Vragenhalfuurtje

Voorzitter: De heer Schalken-den Hartog
Raadsgriffier: Mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Portier (SP)
Dhr. Van der Spoel (PvdA)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder C. van Benschop, wethouder T. de Jonge.

De voorzitter: Beste mensen, het is zeven uur, Ik wil graag starten. Welkom allemaal bij het vragenhalfuurtje van vandaag 21 februari. Vandaag zijn er twee onderwerpen waar vragen over zijn binnengekomen. Een over de gft-containers in de binnenstad en een vraag over aanleunwoningen Thureborgh. De eerste vraag is de vraag met de gft-containers van Beter voor Dordt. Graag een korte toelichting op uw vraag. De heer Wringer.

De heer Wringer: Ja, dank, voorzitter. Recent is Beter voor Dordt door inwoners benaderd over de nieuw geplaatste gft-containers in de binnenstad. Zoals u weet, maakt Beter voor Dordt zich al jaren sterk om het afvalprobleem op te lossen. Het college zet groots in op afvalscheiding, maar Beter voor Dordt vindt het vreemd dat deze containers zijn geplaatst zonder de inwoners te informeren, dat inwoners deze containers niet direct kunnen gebruiken en dat het weken duurt voordat een pas is geactiveerd, om de gft-containers wel te kunnen gebruiken. Vandaar de volgende vragen: is het college op de hoogte dat er sinds een paar weken gft-containers in de binnenstad zijn geplaatst en is het college van mening dat er genoeg gft-containers zijn geplaatst, moeten worden voor alle inwoners van de binnenstad. En zo ja, is het huidige aantal daarvoor voldoende? Vraag twee, Beter voor Dordt heeft signalen ontvangen over de pasjes voor de ondergrondse containers, dat deze niet direct werken op de gft-containers. Kan het college toezeggen dat iedereen met een pasje voor de ondergrondse container binnen twee weken gebruiken maken van de deze gft-containers? En als laatste, over de communicatie met de HVC: bewoners die via het contactformulier vragen stelden over de gft-containers aan HVC, moeten lang wachten op een antwoord. Kan het college toezeggen dat ieder vraag aan HVC binnen enkele dagen wordt beantwoord, zoals ook in de bevestigingsmail staat van HVC? Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga voor het antwoord naar mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Ja, dank u wel, voorzitter, dank ook voor de vragen. We zijn inderdaad met de verzamelcontainers voor gft, zoals wij dat zo netjes noemen, zijn we aan de slag gegaan. Eventjes een stukje historie: wij hebben in augustus alle inwoners van de binnenstad een brief gestuurd dat dit aanstaande was en we zijn ook feitelijk in november gestart met het plaatsen al van deze cocons, zoals wij het noemen. Dus het is niet helemaal recent, het loopt al een tijdje. De afwegingen die gemaakt zijn over plaatsing is dat we gezegd hebben: we willen naast elke restafvalcontainer, willen we zo'n cocon neerzetten zodat het voor de mensen dicht bij elkaar is. En ook kijkende van als we dat op die manier spreiden in de binnenstad, is dat dan voldoende? Nou, tot op heden is gebleken dat dat ook voldoende is voor de mensen om hun afval kwijt te kunnen. Wel een kanttekening daarbij en dat is mogelijk ook waar u de vragen vandaan heeft gekregen: er zijn twee locaties in de binnenstad waar het niet lukt om een gft-cocon bij te plaatsen en dat is bij ons stadshuis en dat is bij het beeld van Willem van Oranje. Nou, u kunt enigszins voorstellen, stedenbouwkundig, dat dat niet zo'n fijne plekken waren. Dus voor deze locaties moeten we een alternatief aanbieden. We hebben HVC gevraagd: hoe doe je dat? Ze hebben inderdaad deze mensen, dat stond ook al in de brief van december, die hebben ze aangeboden van nou, u kunt gebruikmaken van een andere gft-cocon in de buurt. Het is verder lopen, maar als u dat wil, geef het dan door, dan zorgen wij ervoor dat op uw pas die cocon wordt geactiveerd, zodat u ook die kunt gebruiken. En dit heeft wel een relatie met uw andere vraag: ja, we hebben vandaag ook nog even bij HVC gecheckt van hoe kan het dan dat dat nog niet werkt? En ze hebben bij ons aangegrepen: ja, we zijn in december overgegaan op een nieuw systeem. Ja, dat is altijd iets wat spannend is en dus in dit geval ook vervelend, want daardoor is er achterstand opgelopen in het verwerken van de reacties op deze brief voor de mensen die gebruik willen maken van een gft-cocon verderop in de binnenstad. Dus we hebben hun ook, dus dank ook voor de vragen, nog een keer eventjes opgepord van: pak het nou snel op, want ja, we vinden het scheiden belangrijk, we vinden het zonde als mensen het alsnog bij het restafval doen. Ja, mochten mensen toch zeggen, ik wil er niet mee lopen. Er is een mogelijkheid om het naar het afvalaanbiedstation aan te bieden. Maar ja, persoonlijk denk ik: nou, kies dan een gft-cocon in de buurt. Maar we gaan dus echt nog wel proberen om te kijken van is er voor de mensen waar die nu niet kan in de buurt, is er nog een alternatief of kunnen we het toch oplossen met de dichtstbijzijnde container?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga eerst naar de heer Wringer en dan daarna kom ik bij u, de heer Portier. Had u nog een aanvulling?

De heer Wringer: Nou, even voor de duidelijkheid: dus dat betekent dat elke binnenstadbewoner met een pasje voor een ondergrondse container ook toegang heeft tot de gft-container, dat zou standaard moeten werken? Of moet die persoon dat apart aanvragen bij HVC om geactiveerd te worden? Want die signalen hebben we opgevangen.

De voorzitter: Mevrouw de Jonge.

Mevrouw De Jonge: Ja, dank u, voorzitter. Nou, ik ben ervaringsdeskundige. Op de dag dat de gft-cocon openging in mijn buurt, kon ik met dezelfde pas die ik al had voor het restafval, kon ik gewoon de gft-cocon openen. Dus het zou met diezelfde pas moeten kunnen werken. Mocht dat niet zo zijn, neem alsjeblieft contact op. En ze weten nu dat ze daar ook sneller op moeten reageren, want dit zou inderdaad niet de praktijk mogen zijn.

De heer Wringer: Dank u voor het antwoord.

De voorzitter: Ga ik naar de heer Portier. De heer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter. Ook een ervaringsfeitje en een aanvullende vraag. Ik behoor dan tot die mensen die een brief hebben gekregen van u woont te ver van een container vandaan. Nu is het interessante dat de container waar ik uiteindelijk wel bij terecht kan, dichterbij is dan waar die anders geplaatst had geworden, op het Stadhuisplein, maar ik moest inderdaad een pas aanvragen. Wat mij opvalt, is dat de containers die geplaatst zijn buitengewoon gebruiksonvriendelijk zijn. Ze zijn heel hoog. Je moet naar de pas dan moet je dat ding op tillen dan moet je zien, zeg maar, je vuil daarin te storten. Ik vraag me af van kan dat niet op een andere manier? Zijn dit de containers die overal in Dordrecht op deze manier zo gebruikt worden?

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Ja, dank u, voorzitter. Ik zal uw vraag meenemen, dat is niet mijn ervaring, maar misschien hebben ze verschillende varianten neergezet. Dat zou natuurlijk kunnen. Bij mij kan je gewoon zo erin gooien, maar ik begrijp wel uw vragen als u zegt van zo, ja. Zo snel kan het, voorzitter. Maar ik zal ik zal uw vraag even meenemen in het kader van inclusiviteit. Daar willen we uiteraard naar kijken.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel voor het antwoord. Gaan we naar de volgende vraag. De tweede vraag is een vraag van de PvdA en die gaat over de aanleunwoningen van Thureborgh. De heer Van der Spoel, een korte toelichting op de vraag?

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik zie dat we nog tweeëntwintig minuten hebben, dus we kunnen even de diepte ingaan, dus dat is top. Sinds 1 februari is het ouderencomplex Thureborgh door Het Spectrum volledig overgedragen aan verhuurder Trivire. Maar dat is niet het enige dat gaat veranderen voor deze bewoners. Ook de huismeester, die er nu vijf dagen in de week is, gaat verdwijnen. Hij is er nu nog tot eind maart. Voor nu is het plan dat een wijkregisseur twee uur in de week spreekuur zal gaan houden. Een plan dat er op papier misschien goed uitziet, maar in de praktijk dramatisch is voor deze mensen. Onze vraag aan de wethouder: graag horen we van de wethouder hoe zij vindt dat wij de service aan hurende ouderen zouden moeten inrichten in deze stad en of hier algemene afspraken over te maken zijn in bijvoorbeeld prestatie afspraken met verhuurders en woningcorporaties. Daarnaast vragen we de wethouder of het mogelijk is om in actie te komen, betreft deze specifieke zaak. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Voor het antwoord naar mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik begin even met de eerste vraag hoe wij als college of als gemeente kijken naar hoe we met de zorg en wonen van ouderen om zouden moeten gaan. Om daar een goed plan op te maken, zijn we bezig met een woonzorgvisie waar we samen met alle partners die hier een rol in hebben, dan gaat het over woningcorporaties, zorginstellingen of zorgverleners, buurtpreventie of buurtwerk. Nou ja, een heleboel partijen komen we tot een visie hoe wij vinden dat woonzorg nou ja, in de stad ingeregeld zou moeten worden. Daarbij staan eenzaamheid, preventie, de woonomgeving, dat staat allemaal centraal. Als het gaat over de specifieke situatie bij Thureborgh, dan gaat het over afspraken die gemaakt zijn tussen Trivire, Het Spectrum en de bewoners. Dat is iets waar de gemeente geen rol in heeft gehad en nu ook niet heeft. Als het goed is, bij zo'n overdracht, worden er ook weer afspraken gemaakt tussen Het Spectrum, dus de zorgorganisatie die er eerst van was en de woningcorporatie die er nu van is. Daar hebben wij geen inzage in. Dat zijn afspraken tussen die twee partijen waar bewoners wel of niet bij betrokken zijn, maar goed, dat weet ik ook niet. Het enige wat ik nog mee zou kunnen geven is als bewoners hier vragen over hebben en dit anders zouden willen, er is altijd bij iedere woningcorporatie, dus ook bij Trivire een huurdersbelangen deel, zeg maar, ja, platform, vereniging, waar bewoners hun vragen neer kunnen leggen om te kijken of de afspraken nagekomen worden, of er afspraken zijn gemaakt en hoe die afspraken lopen. Maar daar heeft de gemeente geen rol.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Mag ik daar even op reageren? Dank u wel. Ik hoorde de wethouder zeggen, inderdaad. dat de gemeente daar geen rol in heeft. En dit is precies waarom ik zelf de politiek in ben gegaan en waarvan ik hoop dat we dat meer gaan doen, want we zijn niet die rijksoverheid, maar de gemeentepolitiek. En ik denk dat de wethouder haar rol onderschat om te zeggen van ja, ik ga daar niet over. Ik denk dat het heel veel indruk kan maken als de wethouder namens de gemeente Dordrecht wel aan de bel trekt, omdat er mensen tussen wal en schip gaan vallen en zij hebben het aangegeven bij Trivire, maar wanneer er met deze mensen gesproken wordt, dan is er een gigantische zorg en ik denk ik en ik hoop heel erg, dat de wethouder daar haar rol in wil pakken. Ondanks dat het, formeel gezien, misschien niet zo is geregeld in deze stad.

De voorzitter: Wilt u daar nog kort op reageren?

Mevrouw Van Benschop: Nou, ik heb de oproep gehoord en dat voor de toekomst gaan we dus werken aan die woonzorgvisie waar we een gedeelde ambitie neerleggen en hopen afspraken te kunnen maken, maar voor de situatie die nu loopt, die loopt al langer. Mensen zijn daar gaan wonen onder bepaalde omstandigheden, die contracten zijn overgenomen onder bepaalde omstandigheden. De gemeente heeft daar geen rol in en ook juridisch geen mogelijkheden. Dus het is ook niet dat we iets kunnen afdwingen. Dus in die zin blijf ik bij het verhaal dat ik u adviseer of de bewoners adviseer om met de huurdersbelangen, onderdeel van Trivire, contact op te nemen.

De voorzitter: Dank u wel voor de nadere toelichting. Voldoende zo, mijnheer Van der Spoel? Ja, die heeft iedereen waarschijnlijk wel, maar die hadden er vanochtend om negen uur binnen moeten zijn. Dan, ja, dank ik u allen voor uw aandacht, ook voor de beantwoording vanuit het college, dank voor de vragen en een goede avond vanavond.

Vergaderzaal 1

2.

Voorzitter: Mevrouw Van Engelen
Raadsgriffier: De heer Boom
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Groot (Rijkswaterstaat)
Dhr. Nouzari (Rijkswaterstaat)
Mevr. Kelder (ambtelijke ondersteuning)
Dhr. Verweerd (sluiswachter inspreker)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. De Feijter (CU/SGP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Klerk (CDA)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder T. de Jonge.

De voorzitter: Goedenavond, allemaal. Het is negen uur, op een paar seconden na, dus we kunnen beginnen. Ik ben Yara van Engelen, ik ben jullie voorzitter vanavond, welkom allemaal. Het is een volle bak, want de vorige keer dat we dit hebben besproken, is het een rondetafelgesprek geweest en ik zie heel veel gezichten die daar waren, zijn er vanavond weer bij. Dat is heel erg fijn, welkom. Ook welkom mensen thuis die meekijken, die zijn er natuurlijk ook altijd en welkom aan al onze gasten. Ik ga ze even met jullie doornemen, want het zijn er nogal wat. Van Rijkswaterstaat is bij ons Susanne Groot en Ehsan Nouzari, die gaat ons zo meteen ook een presentatie geven. Van de ambtelijke ondersteuning is Ellen Kelder erbij, heb ik begrepen.

En vanuit het college mevrouw, wethouder De Jonge, niet zomaar mevrouw, maar wethouder De Jonge. En we willen natuurlijk ook graag weten welke raads- en commissieleden er aan tafel zitten. Dus we doen voor het verslag weer eventjes een klein rondje. Begin ik bij de heer Portier, sorry. Naast mij zit Hessel Boom, commissiegriffier, hoeft dat zelf niet te doen. Begin ik bij mijnheer Portier, eindigen we bij mijnheer Roggekamp. Ja, mevrouw Van Engelen die komt niet, die is bezig.

De heer Portier: Ronald Portier, Socialistische Partij.

De heer De Feijter: Bart de Feijter, ChristenUnie/SGP.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Safranti: Mehmet Safranti, DENK Dordrecht.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De commissie- en raadsleden vinden het een belangrijk onderwerp, dus we willen in een uur veel te weten komen. Dus we hebben een strakke tijdsplanning. We beginnen straks met een presentatie van Rijkswaterstaat. Die krijgt tien minuten de tijd. Vervolgens is er twintig minuten de tijd voor de commissie om vragen te stellen. Schrijf je vragen dus ook tussendoor op, zodat je het na de presentatie kan stellen. Ik wil dat ook graag in een vraag en antwoord verhouding een beetje hebben, dat we niet hele verhalen krijgen, want dan raken we kostbare tijd kwijt. Vervolgens is er ook nog een inspreker. Is de inspreker ondertussen al aanwezig?

De heer ...: De inspreker heeft zich nog niet gemeld dus, maar dat kan nog komen. Ah.

De voorzitter: Ah, de inspreker zit er. De heer Koen Verweerd. Die horen we in de tweede helft van de vergadering, die gaat twee minuten bij ons inspreken en daarna is er ook weer tijd voor de commissie om vragen te stellen en niet alleen aan de inspreker, maar eigenlijk aan alle partijen aanwezig. Dus zo bouwen we de vergadering op. Dan nog eventjes een kleine toelichting. Ik moet zelf natuurlijk ook een beetje snel zijn, omdat we krap in de tijd zitten. Toelichting waarom we hier zijn. Op 24 januari heeft er een rondetafelgesprek plaatsgevonden omtrent de raadsinformatiebrief samenwerking met Rijkswaterstaat Kaderrichtlijn Water Hel- en Zuilespolder, waarbij verschillende

personen aanwezig waren. Geconcludeerd werd dat er nog niet gestelde en onbeantwoorde technische vragen bestonden bij de raads- en commissieleden aan zowel Rijkswaterstaat als de genodigde. Daarom werd besloten tot nog een beeldvormende vergadering waarin de beantwoording van de technische vragen centraal staat. Nou, en dan, zoals ik net heb uitgelegd, eerste helft Rijkswaterstaat, tweede helft inspreker en de rest. Dan is het nu tijd om het woord te geven aan Ehsan Nouzari van Rijkswaterstaat en die krijgt van ons tien minuten de tijd.

De heer Nouzari: Nou, allereerst dank dat we hier weer mogen zijn. We wilden nog even kort terugblikken op de vorige beeldvormende commissievergadering en we willen vooral even kijken naar bepaalde onderwerpen die herhaaldelijk terugkwamen en dan willen we vooral focussen op even twee zaken, namelijk één, wat is het KRW, wat valt er wel onder en wat niet? En het tweede onderwerp, wat de vorige keer best wel vaak terugkwam, was: waarom is er gekozen voor de Hel- en Zuilespolder? Dus daar wil ik wat meer over vertellen. KRW, wat is het? Het is beleid vanuit de Europese Unie, Kaderrichtlijn Water, gericht op het verbeteren van de ecologische en chemische waterkwaliteit. En alle EU lidstaten, waaronder dus Nederland, zijn verplicht om maatregelen te treffen voor dat doel, waarbij de deadline 2027 is. De aanleiding voor het programma is eigenlijk heel simpel: sinds de vorige eeuw zijn er verschillende ontwikkelingen geweest, er zijn steeds meer dammen gekomen, steeds meer dijken, kaders zijn verhard, steeds meer ingepolderd, kanalisatie en dat heeft er allemaal toe geleid dat de habitat voor flora en fauna in onze watersystemen in Europa sterk zijn afgenomen. Dat is ten koste gegaan van de biodiversiteit. Het kaderrichtlijn waterprogramma is dus gericht om die biodiversiteit weer te herstellen. Eén van de dingen die we de vorige keer hoorden, was hoogwater veiligheid, maar daar richt het KRW zich niet op. Daar kijken we wel naar, omdat maatregelen vanuit het Kaderrichtlijn Water geen negatieve impact mag hebben op die hoogwater veiligheid. Maar het is niet een doel wat we nastreven met het KRW. Een ander punt is chemische waterkwaliteit. Daar doen we wel wat mee, maar wij, zeg maar degenen die hier nu staan vanuit Rijkswaterstaat, zijn vanuit de projecten. Het doel vanuit onze kant is het verbeteren van die ecologische waterkwaliteit en de vergunningentak van Rijkswaterstaat richt zich op die chemische waterkwaliteit. Dus dat is ook nog wel even een belangrijk punt om mee te geven. Nou, dat even over KRW, over wat het is, wat er wel en niet onder valt. Nu de keuze voor de Hel- en Zuilespolder. Dit was ook een van de dingen die de vorige keer herhaaldelijk naar werd gevraagd, dus dat willen we nu gewoon even meteen goed beantwoorden. De opgave die wij nu hebben voor dit gebied is ongeveer 60 hectare natuur. En we willen even van boven naar beneden dus steeds meer gaan trechteren over hoe we tot uiteindelijk de Hel- en Zuilespolder zijn gekomen. Wanneer we naar Nederland kijken, zijn er eigenlijk heel weinig rivieren die nog een open verbinding vormen met de Noordzee. Je hebt de Eems Dollard, je hebt de Westerschelde en je hebt ook de Nieuwe Waterweg en wanneer je volgens kijkt naar de Nieuwe Waterweg en ook rekening houdt met bepaalde ontwikkelingen zoals intensieve scheepvaart, verstedelijking van je Delta, dan zijn er eigenlijk heel weinig gebieden die overblijven die nog geschikt zijn voor getijdennatuur. Eén van die gebieden is de Boven en Beneden Merwede, waar we dus ook naar hebben gekeken en we hebben het hele stuk vanuit Gorinchem tot aan Dordrecht meegenomen, daar hebben we naar gekeken en

uiteindelijk op bepaalde zoekcriteria zijn we uiteindelijk tot een lijst van potentiële locaties gekomen en zo'n criterium is bijvoorbeeld dat je beschermde natuurgebieden, nou, daar mogen we niet aan zitten, dus die gebieden vallen af. Sterk verstedelijkte gebieden kun je ook niet echt getijdennatuur creëren, vallen ook af. We hebben ook gekeken naar gebieden waar je een groot aan één stuk gesloten getijdennatuur kan creëren, want dat is goed voor de robuustheid van je natuurgebied. Dus op basis van dat soort type criteria zijn we uiteindelijk tot een lijst van potentiële locaties gekomen. We willen even de meest belangrijke locaties die de vorige keer werden benoemd, zoals de Noord-Bovenpolder, Otterpolder en Thomaswaard, even langsgaan om aan te geven waarom ze nou zijn afgevallen. Even beginnen bij Thomaswaard. Nou, daar wilden we samenwerken met Staatsbosbeheer, we hadden hun ook nodig om daar iets te kunnen doen. Helaas was het zo dat Staatsbosbeheer te weinig capaciteit had op dat moment en we hebben ook gekeken, ook meer op bestuurlijk niveau, om te kijken of we daar iets mee konden doen, maar uiteindelijk bleek al snel dat dat in ieder geval op de korte termijn niet kon, ook omdat er vanuit Rijkswaterstaat meerdere projecten lopen waar ook Staatsbosbeheer nodig voor was. En kijkend naar het niet-vrijblijvende karakter van het KRW, namelijk dat de deadline ligt op 2027, hadden we geen andere keus om ook te zoeken naar dus een alternatieve locatie. Hierbij geldt ook dat voor het KRW het gaat om een minder groot gebied, vergeleken bijvoorbeeld met de Hel- en Zuilespolder. Dat zou betekenen dat het een minder robuuste maatregel zou zijn. En daarnaast ligt het ook verder van de rivier af. Dus het zou ook minder goed zijn voor vissen. Die zouden dan een grotere afstand moeten gaan afleggen. Ik hoor sommige mensen al lachen, dat snap ik, daar zal ik straks ook wel wat meer over vertellen. Otterpolder. Daar konden we eigenlijk alleen maar laag dynamisch gebied creëren en ook hiervoor geldt dat vanuit het KRW ook eisen worden gesteld dat je ook hoog dynamische gebieden moet creëren, van getijdennatuur. Dat betekent dat zelfs als we in de Otterpolder wat zouden hebben gedaan, we alsnog naar andere gebieden zouden moeten kijken voor hoog dynamische getijdennatuur. Dus zelfs wanneer we de Otterpolder hadden gekozen, waren we alsnog wel op de Hel- en Zuilespolder uitgekomen. En dan de Noord-Bovenpolder. Deze werd ook de vorige keer best wel vaak genoemd. Daarvoor geldt dat het gebied best laag ligt, dus als we daar dat gebied openen en in verbinding brengen met de rivier, dan verandert het al heel snel in een bak met water. Dus dan moet je heel veel grondverzet gaan plaatsvinden en dat is om meerdere redenen gewoon niet wenselijk. Ook kostentechnisch niet. Dus dat was een reden waarom het afviel. Ook hierbij geldt, ligt verder van de rivier af, dus dat is ook niet wenselijk op het gebied van ecologie. En hierbij heb je ook te maken met een versnipperde vastgoed situatie. Dus ook daar zou het lastig zijn om een groot aaneengesloten stuk getijdennatuur te creëren. Dan kom je uit op de Hel- en Zuilespolder. Wat is dan de reden geweest om dat dan te kiezen? Het is een van de weinige gebieden die een mogelijkheid geven om een directe verbinding met de rivier. Twee is dat het een robuuste maatregel is, niet alleen omdat je een groot aaneengesloten stuk natuur kunt creëren, maar ook omdat het getijden dynamiek, getijdenslag hoog is. Dus je kan een hoog dynamisch gebied creëren, wat voor KRW gewenster is. We hebben ook gekeken op het gebied van beleid: waar slaat het aan op gemeentelijk beleid? Nou, een visie op de staart was een van de dingen die we ook op ambtelijk niveau nog hebben gecheckt en daar sluit het bij aan. Dus dat zijn allemaal redenen geweest om ervoor te kiezen. Dit zijn niet de enige criteria waar we naar

hebben gekeken. Planning noemde ik al, kosten hebben we ook naar gekeken, de haalbaarheid hebben we naar gekeken, maar ook op effecten op cultuurhistorie, natuur, dat soort zaken. Die spelen ook allemaal een rol. Maar het primaire doel waarop we keuzes hebben gemaakt, is natuurlijk de doelen van het KRW, hè, dus getijdennatuur, hoog dynamisch. Ik begrijp, en net werd er ook al gelachen, dat deze keuze misschien, wanneer je er niet naar kijkt vanuit een KRW-bril, onlogisch is. Een van de dingen die we ook hoorden de vorige keer was van ja, hoezo, dit is toch onlogisch, want jullie gaan mooie, bestaande natuur die er al is in de Hel- en Zuilespolder vervangen met andere typen natuur. En ja, dat is ook onlogisch hè, dat geef ik ook toe wanneer er op die manier naar wordt gekeken. Maar vanuit een KRW perspectief, hè, kijkend vanuit de kaders en doelen vanuit het KRW, is de keuze van de Hel- en Zuilespolder helemaal niet zo onlogisch. Maar daar zitten gewoon ook heel veel ecologische redenen achter. Even los daarvan geldt natuurlijk ook dat als de plannen zoals die er nu bij liggen, wanneer die doorgang vinden, dat het voor sommigen van jullie best wel wat betekent. Dat weten wij ook en we proberen in samenwerking met de gemeente ook echt op ambtelijk niveau te kijken wat voor alternatieven er zijn om die klap zo klein mogelijk te houden of zo klein mogelijk te maken. Maar dat de klappen gaan vallen, dat is helaas een feit. En dat heeft allemaal te maken met het verplichte karakter van zo'n KRW. Dat het Europees beleid is, dat de minister een opdracht heeft gekregen en dat Nederland zich daaraan moet voldoen. Dat is helaas zo. Neemt niet weg dat we echt nog bezig zijn om te kijken hoe we die klappen kunnen verminderen. Dus dat.

De voorzitter: Dat was de presentatie? Nou, prachtig, binnen de tijd. Dank u wel. Dan gaan we nu naar de vragen van de commissie over aan Rijkswaterstaat en ik begreep dat die vragen gesteld kunnen worden of beantwoord kunnen worden door de heer Nouzari, maar ook door mevrouw Groot. Klopt dat? Oké, heel mooi. Dan kijk ik de commissie eventjes rond, even handjes in de lucht, sorry, handen in de lucht, wie heeft er vragen? Ik ga de commissie even rond en ik begin bij mijnheer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. De heer Nouzari van Rijkswaterstaat zei zojuist dat chemische waterkwaliteit ook een van het doelen is van de Kaderrichtlijn Water en dat er ook echt iets mee wordt gedaan. Dus dan is mijn vraag: wordt er ook iets mee gedaan in dit gebied? Ik begrijp dat voornamelijk de opgave ecologisch is voor dit gebied, dan ben ik voornamelijk ook benieuwd, mocht het niet per se een doel zijn, wordt er dan wel gekeken naar de effecten van deze plannen op de chemische waterkwaliteit? Niet alleen in dit gebied, maar ook in de omliggende gebieden?

De voorzitter: Mevrouw Groot, ja.

Mevrouw Groot: In ons project is het inderdaad niet een doel om de chemische waterkwaliteit te verbeteren, dus daar doen wij niks aan. Daar lopen andere sporen voor, zoals Ehsan al zei met vergunningverlening. We onderzoeken wel in hoeverre de bestaande bodem van de Hel- en Zuilespolder, als die onder water komt te staan, bij vloed, wat dat voor effect heeft op de waterkwaliteit, die vervolgens ook weer uitspoelt naar de Merwede en we onderzoeken ook in hoeverre we verwachten dat de natuur die we willen ontwikkelen in de polder last heeft van de vervuilingen in de Merwede zelf en wat de verbinding die we maken, doet met de verspreiding van vervuilingen.

Want er komen andere waterstromen en eigenlijk is dat allemaal minimaal. Dus er zitten natuurlijk allerlei vervuilingen in het water en daar kunnen we van alles van vinden. Maar de ecologische potentie van het gebied is daardoor niet te laag en ook verslechteren we de situatie niet door hem aan te sluiten.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Is het zo duidelijk?

De heer De Feijter: Zou ik daar nog een aanvullende vraag op mogen stellen, voorzitter? U zegt of via de voorzitter, er wordt gezegd dat de bestaande bodem van Hel- en Zuilespolder, die wordt onderzocht en de rivier, zeg maar. Maar dan begrijp ik daar dus uit dat het voor de omliggende gebieden dat dat niet wordt onderzocht wat de effecten daarop mogelijk zouden kunnen zijn, op de chemische waterkwaliteit.

De voorzitter: Mevrouw Groot.

Mevrouw Groot: We onderzoeken wat de verspreidingspatronen worden door het water en van daaruit zou het in de omliggende gebieden kunnen komen. Maar bijvoorbeeld een lozing vanuit de staart, dat stroomt met eb en vloed heen en weer en dat kan dus straks ook via de Hel- en Zuilespolder naar het Moldiep bijvoorbeeld. Dat soort stromingen zijn niet significant, dus dat gaat de hoeveelheid stoffen in het water in de omgeving van de Helsloot en het Moldiep niet significant veranderen.

De voorzitter: Helder antwoord, dank u wel. De heer Nouzari, heeft u nog een kleine aanvulling? Ik zie u reiken naar de microfoon.

De heer Nouzari: Ja, kijk, het kan ook zijn dat KRW maatregelen natuurlijk ook een positief effect kunnen hebben, hè, op de chemische waterkwaliteit. Maar daar onderzoeken we dus niet direct naar. Dus die potentie is er wel, maar dat is niet iets waar we vanwege de scope van de opdracht niet direct hebben onderzocht, om het zo maar te zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik had dezelfde vraag, maar dat is mooi. Die rapporten of die onderzoeken, die zijn al gedaan, begrijp ik. Zijn die op zich openbaar of?

De voorzitter: Mevrouw Groot of de heer Nouzari, of de onderzoeken openbaar zijn of niet.

Mevrouw Groot: Ja, volgens mij wel. We hebben ook al deels, we hebben al van alles gedeeld wat ja, we doen dat pas als het definitief is en het laatste ontwerp is nog niet klaar. Dus in die zin worden de onderzoeken nog gecheckt op de laatste aanpassingen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Meer heeft vast nog een vraag.

De heer Van der Meer: Jazeker. Het is, ik begrijp, Rijkswaterstaat heeft de opdracht om getijdennatuur te creëren, dat is mij ook wel duidelijk dat meer getijdennatuur gewenst is, maar er wordt iets voor opgeofferd wat wij als gemeente natuurlijk mee moeten wegen. Heeft u een beeld van wat er opgeofferd wordt en wat dat in totaal voor de biodiversiteit betekent?

De voorzitter: De heer Nouzari.

De heer Nouzari: Hoe er vanuit KRW wordt gekeken is dat er een prioritering wordt gedaan. Dus getijdennatuur heeft de prioriteit boven de natuur die er nu is in de Hel- en Zuilespolder. Ook omdat bepaalde type natuur die nu aanwezig is, ook in de omgeving ook nog te vinden is. U kunt daarvan vinden wat u wilt, hè, maar dat even het perspectief vanuit de Europese Unie en het Kaderrichtlijn Waterbeleid. Dat kan dus betekenen dat een bepaald type natuur dat nu aanwezig is, gewoon verloren gaat, ja, maar er komt dus ander, vanuit het KRW, zeldzamer type natuur voor terug.

De heer Van der Meer: Ja, nee, dat begrijp ik, ja.

De heer Nouzari: En dat betekent dat bepaalde type flora en fauna worden gestimuleerd en soort van terugkomen, hè, en bepaalde typen dus die er nu in de Hel- en Zuilespolder zijn misschien wel verdwijnen, maar die zijn nog wel aanwezig in de omliggende gebieden.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van der Meer: Kan ik nog een andere vraag stellen?

De voorzitter: Nou, '...' van de tijd wil ik eigenlijk eerst even partijen horen en misschien komt uw vraag dan nog wel voorbij. Ik kijk even naar de VSP, had u ook nog een vraag? Nog niet. Eventjes verder de kring rond. De heer Safranti? Nee. Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ja, voorzitter, ik ben ook benieuwd hoe er is nagedacht over de recreatie die nu plaatsvindt in de Hel- en Zuilespolder. Er zijn nu vijf wandelgebieden, daar blijft er een van over. De andere die in de vraag gesteld zijn, het antwoord daarop, die bestaan allemaal al. Dus in de coronatijd stond de boa's stonden te, lieten de mensen niet meer toe in de Merwelanden omdat het zo druk was. Als er dus dadelijk nog maar één wandelpad over is, de kwaliteit van de zwemplas wordt zeer waarschijnlijk toch wel minder als er vuil PFAS water binnenstroomt. Hoe kunt u dan, wat moeten wij met de recreanten doen, wat moeten wij ... Willen we in Dordrecht van 120 naar 140.000 mensen, waar moeten we al die mensen laten? Heeft u daar antwoord op?

De voorzitter: Uw vraag is helder: wat doen we met de recreanten? Mevrouw Groot.

Mevrouw Groot: In onze verwachting blijft, wordt de waterkwaliteit van de zwemplas beter omdat er een kortere doorstroomroute is en het recreatie aanbod in de polder blijft echt gelijk. Dus we hebben hier een plaatje van het ontwerp. Over de hele omringende

dijk kan nu gewandeld en gefietst worden, dat blijft intact op gescheiden paden. Er komt een wandelpad middendoor. Het behoud van het polderlandschap wat daar is, dat groenere deel, daar ligt een kering omheen, daar komt ook een wandelpad overheen en aan de linkerkant, onderaan de dijk, daar komt nog een laarzenpad. Dus we proberen hier op allerlei manieren de getijdennatuurbeleving mogelijk te maken, met zeker zoveel wandelroutes als dat er nu zijn. De struinpadjes in het gebied linksboven, dat ziet u ook, dat is wit gebleven. Dat ligt buiten ons gebied, dus daar blijven de struinpaden zoals ze nu zijn. Dus er komt zeker niet minder wandelgelegenheid en ook de fietsgelegenheid blijft intact.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Mevrouw Lammens, u heeft een vervolgvraag?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ja, ik wil toch nog even over de waterkwaliteit. Het water komt ... Het getijdegebied komt uit zee en stroomt dus vanuit Rotterdam naar de Beneden Merwede. Dan stroomt het water langs de oevers en dan stroomt het dus ook langs de oever van Chemours. Daar is bekend dat daar PFAS wordt uitgestort. Dat stroomt dus ook door naar de Hel- en Zuilespolder en wat in de Hel- en Zuilespolder, die zit ook een aantakking naar het wantij toe, dus het stroomt ook verder de Dordtse Biesbosch in. Dat is een Natura 2000 gebied. Hoe kan je nu een Natura 2000 gebied vervuilen? Dat is toch niet de bedoeling?

De voorzitter: Uw vraag is volgens mij: wordt het Natuur 2000 gebied vervuild op deze manier? Mevrouw Groot.

Mevrouw Groot: Ja, we hebben gerekend met een maximale lozing, bijvoorbeeld bij Chemours, volgens vergunning. Of dat daadwerkelijk geloosd wordt, we verwachten dat het veel minder is in de praktijk, maar daar hebben we naar gekeken van hoe verandert de stroming van die lozing door de ... Ja, we gaan er in ieder geval vanuit dat er niet meer geloosd wordt dan de vergunning, hè, dan is er iets anders aan de hand. Dus we rekenen met die maximale toegestane lozing en dan wordt dus de verspreiding van die stoffen richting de Biesbosch niet significant meer dan nu.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Bent u bekend dat ... Oh, de voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Lammens, heeft u een vervolgvraag?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ja, inderdaad, een vervolgvraag. Ik heb een vervolgvraag. U bent bekend dat PFAS een stof is wat alleen maar ophoopt. Dus het wordt in de Biesbosch alleen maar hoger. We hebben het grootste, mooiste natuurgebied van Nederland hier en de vogels die er zijn, dat zijn allemaal heel beschermde vogels. Die krijgen dus steeds meer PFAS.

De voorzitter: Uw vraag is helder. Bent u er zich van bewust dat PFAS een stof is die zich opstapelt? Mevrouw Groot.

Mevrouw Groot: Ja, daar ben ik me van bewust. Het wordt niet slechter door de veranderingen in dit gebied, het wordt zelfs eerder beter omdat de natuur die we hier ontwikkelen ook toegevoegde waarde heeft voor de Natura 2000 soorten.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Ga ik omwille van de tijd even door naar de andere partijen. De heer Stam.

De heer Stam: Ja, dank u wel, voorzitter. Even vooraf, ik was even in verwarring of we nu alleen vragen stellen over de presentatie of ook wat meer algemene vragen.

De voorzitter: Nu is het inderdaad de bedoeling om vragen te stellen aan Rijkswaterstaat over de presentatie. Straks kunt u de gelegenheid voor andere vragen.

De heer Stam: Dan heb ik ook één vraag. Mijnheer heeft aangegeven dat er een open verbinding moet zijn met zee, hè. Dan ga ik kijken: dan is er een gebied onderzocht tussen Dordrecht en Gorinchem, maar volgens mij ligt er voor Dordrecht, ligt er nog een heel stuk naar de zee. Wat dat betreft vraag ik me dan af welke gebieden zijn daar dan die ook onderzocht zijn? Want even verder in uw presentatie zegt u: een van de weinige gebieden en dan denk ik: ja, een van de weinige, maar dus niet de enige. En ja, dan een beetje cynisch: hoever moeten die vissen dan zwemmen? Ik bedoel, komen die dan van zee en moeten die dan een marathon afleggen voordat ze bij die Hel- en Zuilespolder zijn of zijn er nog andere gebieden waar ze dan ook eventueel naartoe kunnen?

De voorzitter: Helder, hoe ver moeten de vissen zwemmen, de heer Nouzari?

De heer Nouzari: Nou, ik kan natuurlijk niet een exacte route of een afstand weergeven van hoe lang ze moeten zwemmen, maar wat ik wel kan zeggen, is dat de plannen voor de Hel- en Zuilespolder maar één maatregel is. In de Europese Unie en in Nederland vinden er honderden a duizenden maatregelen plaats vanuit het KRW die allemaal bedoeld zijn om het hele systeem te versterken en de biodiversiteit daarvan te verbeteren. Dus niet alleen, hè, nu vanuit onze kant. Wij zijn, of ik ben bezig met zeven projecten op dit moment waarvan de Hel- en Zuilespolder hier in de Biesbosch er eentje is. Dus dit moet in een wat breder geheel worden gezien. Dit is niet de enige plek waar vissen op een gegeven moment kunnen rusten en een habitat kunnen vinden, dat gebeurt in heel Europa op een hele grote schaal.

De heer Stam: Voorzitter, een vervolgvraag.

De voorzitter: Een korte vervolgvraag.

De heer Stam: Ik snap uw opdracht en daar heb ik ook respect voor, maar wat wij proberen te zoeken is juist die motivatie waarom u, naast al die opdrachten, juist uitkomt bij die Hel- en Zuilespolder en toch niet kiest voor een van die andere polders, los van financiële overwegingen.

De voorzitter: Ik ben even op zoek naar de vraagstelling in die zin.

De heer Stam: Waarom nou precies die Hel- en Zuilespolder. Ik zie nog drie andere polders genoemd die afvallen om bepaalde redenen.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Waarom de Hel- en Zuilespolder?

De heer Nouzari: Ja, ik weet niet of ik dan onduidelijk ben geweest in de presentatie, dat dat kan ook, hè. Maar die redenen heb ik, volgens mij, wel benoemd. Dus één van de primaire zaken is dus ecologische waterkwaliteit. En je gaat dus bijvoorbeeld kijken naar afstand, naar robuustheid. Dus hoe groot is het gebied wat je kunt inrichten? In bepaalde polders is dat echt significant kleiner dan wat we in de Hel- en Zuilespolder kunnen doen. Bijvoorbeeld in de Noord-Bovenpolder is die vastgoed situatie zo versnipperd, dat het voor ons heel lastig wordt om een groot aan een stuk gesloten getijdennatuur te creëren. Dat is bijvoorbeeld ook een reden geweest. Haalbaarheid is voor sommige andere locaties ook een reden geweest, qua planning. Dus 2027, harde deadline. Ja, als Staatsbosbeheer niet meewerkt en we kunnen dat niet tijdig oplossen, ja, dan moeten we kijken naar een andere locatie. Dat zijn allemaal redenen geweest waarom we uiteindelijk op de Hel- en Zuilespolder zijn uitgekomen.

De voorzitter: Helder antwoord, dank u wel. De heer Portier, ik heb u gezien, maar ik ga eerst even naar de heer Roggekamp. Die zat al langer met zijn vinger omhoog.

De heer Roggekamp: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb eigenlijk een vraag uit twee delen. Als eerste: er is nu heel erg gekeken naar de vissen, maar dit gebied is een gebied waar trekvogels heel veel zitten, waar heel veel ganzen zitten en ik mis in heel het onderzoek waar die naartoe moet. Gaan we die in de wijken krijgen? Gaan we die ergens anders in krijgen en dat is juist dit gebied en die zitten vaak niet in de gebieden eromheen. Daarmee blijft mijn vraag van: waarom dit gebied? U gaf net in uw presentatie aan van dat het eigenlijk een second best was, want het gebied met Staatsbosbeheer was waarschijnlijk wel beter. Is dit dan alleen omdat het second best is of ja, het is een kaderrichtlijn, hè, KRW, kaderrichtlijn water. Het is een richtlijn, dus het is geen verplichting en ik zie ook heel die verplichting niet in de Europese regelgeving die ik heb door gescand.

De voorzitter: Oké, dus uw vraag is, is de Hel- en Zuilespolder second best en waar kunnen we de regelgeving vinden?

De heer Roggekamp: En waar gaan die ganzen naartoe?

De voorzitter: Waar gaan de ganzen naartoe? Dat zijn drie vragen, maar ik sta het toe.

De heer Nouzari: Oké, ik ga ze proberen om zo goed mogelijk te beantwoorden. Helaas is onze ecooloog ziek, die zou hier ook aanwezig zijn, die had een van die vragen heel goed kunnen beantwoorden. Dus die houdt u misschien nog van mij tegoed. Daar kom ik dus echt later op terug. Excuses daarvoor. Is de Hel- en Zuilespolder second best? Nee, want er waren ook ecologische redenen om dus voor de Hel- en Zuilespolder te gaan, waaronder dus een paar lijnen die ik net noemde. Dus de afstand tot de rivier, maar ook het feit dat we in de Hel- en Zuilespolder gewoon een heel groot aaneengesloten stuk

aan getijdennatuur kunnen creëren. Dus dat dat waren ook ecologische redenen om voor de Hel- en Zuilespolder te kiezen. Dus het is niet second best. Wat betreft uw opmerking over de verplichting, dat u dat niet heeft kunnen vinden. Nou ja, het is het wel. Dus ja, ik kan het niet anders zeggen dan dat. De minister vanuit Nederland heeft de opdracht gekregen om die Kaderrichtlijn Water en die maatregelen en die doelen die daaraan ten grondslag liggen, om die voor 2027 te realiseren en daar zitten ook boetes aan ten grondslag. Dus als wij als Nederland niet voldoen aan die verplichting, dan krijgen wij ook boetes. Dat is bijvoorbeeld een van de zaken die daaraan ten grondslag liggen.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Duidelijk zo? Dan ga ik door naar de heer Damen van de PvdA, die is ondertussen ook aangeschoven. Die kwam iets later uit een andere vergadering.

De heer Damen: Ja, dank u, voorzitter. Twee vragen. Een van de redenen om de Noord Bovenpolder niet te noemen, was dat de locatie aantrekkelijk moest zijn voor stroming minnende vissen. Maar nou denk ik van een Noord Bovenpolder, die ligt aan het wantij en daar zit behoorlijk stroming in, dus dat kan geen argument zijn om de Noord Bovenpolder af te wijzen. Tweede vraag is van: bestaat bij de provincie, bij Rijkswaterstaat, voldoende besef dat de gemeente niet alleen als doel heeft om te kijken hoe je kunt voldoen aan de Kaderrichtlijn Water, maar dat wij ook kijken naar recreatie in een mooi landschap, behoud van nou een weidenatuurgebied? Want ik proef in de af ... Of ik zie in de afwegingen eigenlijk alleen maar ...

De voorzitter: Uw vraag is duidelijk, mijnheer Damen. Dank u wel daarvoor. Voor de beantwoording kijk ik naar de heer Nouzari.

De heer Nouzari: Ja, kijk, we hebben hier voor u als gemeenteraad ook vorig jaar gestaan in juni, juli ongeveer en toen hadden we een wat andere presentatie waar we ook ingingen op alle punten die we op ambtelijk niveau hebben opgehaald en die we allemaal hebben verwerkt in het ontwerp. Een van de zaken was bijvoorbeeld recreatie. Waar Susanne net het een en ander over heeft verteld, waar we dus hebben geprobeerd rekening te houden met de wens dat ook recreatie voor de gemeente van belang is. En we dus ook het minimale niveau wat er al is, ook proberen te handhaven en daar waar kan ook proberen te versterken op basis van de wensen die we vanuit het ambtelijk apparaat mee hebben gekregen. Dus dat is een. Twee, cultuurhistorie bijvoorbeeld. U heeft het over landschap. Er zijn ook zaken die wij mee hebben gekregen vanuit de gemeenten over hoe het landschap eruitziet en dat dat belangrijke waarden zijn die de gemeente graag zou willen behouden. Dus een stukje polder naast de Zuilesoever, volgens mij, die behouden we bijvoorbeeld ook. We willen de functie van de Helsluis willen we behouden, zoals die er nu is of tenminste, we willen hem gaan openen. Dat zijn allemaal zaken die we hebben meegenomen en hebben verwerkt in het ontwerp, omdat die vanuit het ambtelijk niveau zijn meegegeven. Dus ja, wij weten dat er ook andere waarden zijn die u als gemeente belangrijk vindt. Daar hebben we zoveel mogelijk rekening mee proberen te houden, maar niet alles lukt. Dus dat is ...

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Portier en dat is helaas de laatste vraag van dit rondje, want ik wou ook genoeg tijd hebben voor de inspreker en vooral voor de vragen en het gesprek daarna. De vraag over de vissen, wat was uw vraag exact daarover?

De heer Nouzari: Over de stroming minnende vissen

De heer Damen: Ja, en of die niet zich niet thuis zouden voelen in de Noord Bovenpolder als die ...

De voorzitter: Voelen de vissen zich daar thuis.

Mevrouw Groot: Dat zou goed kunnen. De afstand tot de rivier zelf is wel langer, dus dat gaat over de verbinding met de Merwede direct of via het wantij, maar dat is niet ... Pardon?

De voorzitter: De heer Damen, via de voorzitter, alstublieft.

De heer Damen: De Noord Bovenpolder ligt aan het wantij, dat is toch heel nadrukkelijk een rivier.

Mevrouw Groot: Ja, klopt. We zoeken een route van de Noordzee richting Duitsland over de Merwede, dus daar proberen we de waterkwaliteit of de ecologische kwaliteit te verbeteren. Dat kan ook door het wantij en aanliggende polders te verbeteren, maar dat is minder sterk dan een directe aansluiting op de Merwede. Maar dat is niet de hoofdreden dat de Noord Bovenpolder is afgefallen voor ons. Dat is de diepte van de polder, er moet een heleboel grond in, dat betekent een heleboel grondverzet in een Natura 2000 omgeving plus de vastgoed situatie.

De voorzitter: Heel erg duidelijk, dank u wel. Dan gaan we nu echt naar de heer Portier voor de laatste vraag van deze ronde.

De heer Portier: Ja, ik kom zo direct inderdaad even op die vastgoed situatie in de Noord Bovenpolder terug. Nou, om te beginnen even, fijn dat wij in ieder geval bij het plannen voor de polder, zeg maar, rekening gehouden is met onder andere bezwarende inbreng van stichting het wantij, maar toch even over die Noord Bovenpolder, hè. Uw bezwaren zijn onder andere het grondverzet dat nodig is en de vastgoed situatie. Nu zijn er acht particuliere eigenaren, twaalf kavels zijn in handen van de provincie. Maar we weten dat Rijkswaterstaat een machtige organisatie is, letterlijk een staat in de staat. Die acht eigenaren, het kan niet echt een probleem zijn om die desnoods te onteigenen, zal ik zo denken, met wat betreft het grondverzet ja, er zal ook grondverzet nodig zijn voor de andere plannen. Dus ja, heeft u een inschatting van hoe duur dat ze zijn? Want op zich, de Noord Bovenpolder is een gebied dat op dit moment heel weinig natuurwaarde heeft. Als daar een stuk natuur gerealiseerd zou kunnen worden, zou het heel welkom zijn voor de aanpalende wijk Stadspolders.

De voorzitter: Uw vraag is: heeft u daar een inschatting van?

De heer Portier: Precies.

De voorzitter: Ja, oké. Dan kijk ik naar mevrouw Groot.

Mevrouw Groot: Waarvan de inschatting precies? Van het grondverzet.

De voorzitter: In een paar concrete woorden, de heer Portier.

De heer Portier: Nou, dus de vraag inderdaad van hoe problematisch is het nu voor Rijkswaterstaat om mensen te onteigenen, zeker omdat het om een beperkt aantal kavels gaat en b van, hoe problematisch is inderdaad dat grondverzet, hoe kostbaar zou dat worden? Is daar een inschatting van gemaakt?

Mevrouw Groot: Oh, ik beantwoord de tweede. Ja, daar is een inschatting van gemaakt. Ik kan die op dit moment niet reproduceren, maar we hebben daar wel degelijk naar gekeken, wat dat zou betekenen en wat het zou kosten.

De heer Portier: Voorzitter?

De voorzitter: Nou, de heer Nouzari wil het andere deel van uw vraag beantwoorden.

De heer Nouzari: Dus wat betreft, u had het over onteigening. Die optie is er zeker. Vanuit projectplan water heeft de staat de optie om particulieren te onteigenen. Maar dat is niet een gewenst middel wat een minister zomaar wil inzetten. Daar moeten echt goede redenen voor zijn. Dus wij kunnen niet zomaar als Rijkswaterstaat zeggen van nou, weet je, we omzeilen de gemeente gewoon meteen en we gaan gewoon onteigenen en we trekken de vergunningen naar ons toe en we doen het gewoon. Die mogelijkheid is niet zo '...'.
.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Nou, de heer Portier, ik snap uw brandende vervolgvraag, maar ... Nou, ik ga toch eventjes, want er zit, ik heb één commissielid per ongeluk overgeslagen en die wil ik toch heel graag de ruimte geven. De heer Klerk schoof ook wat later aan en die heeft nog een brandende vraag.

De heer Klerk: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb één vraag, ik begrijp goed dat het dus een juridische reden heeft waarom het ene stuk natuur wordt opgeofferd voor het andere en dat het heel uniek is, maar ik kan me voorstellen als het gebied heel uniek is, het nieuwe getijdennatuurgebied, dat het ook een aantrekkingskracht heeft op extra toerisme boven op wat er nu al is, of recreatiedruk. Is dan het handhaven van het huidige niveau, waar net bij de beantwoording van de vragen aan gerefereerd werd, wel voldoende of wordt het nieuwe natuurgebied dan toch mogelijk te veel belast of wordt daar onrecht aan gedaan?

De voorzitter: Heldere vraag. Wie gaat die beantwoorden? De heer Nouzari.

De heer Nouzari: Wij hebben, voor zover ik weet, niet gekeken naar toekomstige recreatieve stromingen in het gebied in een nieuwe situatie. Dus ik kan daar geen antwoord op geven helaas.

De voorzitter: Oké. Duidelijk antwoord? Dan wil ik bij dezen de vraagronde afsluiten. Commissie, vrees niet, straks is nog meer ruimte voor vragen aan nog veel meer mensen. Maar eerst wil ik graag de heer Verweerd uitnodigen om naast mij te komen zitten. Hij is onze spreker voor vanavond. U mag hier komen zitten. Ja, gezellig. U krijgt twee minuten om in te spreken. Oh, dat is gecommuniceerd. En ook leuk natuurlijk, goed om bij te vermelden is dat wat heel veel van u natuurlijk al weet, dat de heer Verweerd is de sluiswachter van de Helsluis en woonachtig op de Helsluis. Het woord is aan u.

De heer Verweerd: Ja, nou, goedenavond, mensen. Het verhaal wat ik eigenlijk hoor te doen, dat duurt wel een uur, dus dat dan, en wat komen we jullie dus vertellen? Dat is, er is mij gevraagd om jullie te vertellen wat we nu hebben aan getijdengebied in de Sliedrechtse Biesbosch en wat we gaan krijgen als dit doorgaat. Nou, we hebben een paar minuten. Ik heb een paar vragen ontvangen met de antwoorden van Rijkswaterstaat erbij die door verschillende partijen gesteld zijn. Aan de hand van die vragen, stappen we er even erheen, probeer ik jullie duidelijk te maken wat we nu hebben en wat er gaat gebeuren. We houden het dus kort. Het worden geen twee minuten, het zijn er wat meer, want anders is het niet duidelijk. Ik zie hier Forum voor Democratie staan en dan hebben we vraag vijf. Iedereen leest mee, misschien? Nou, dat dan wordt de vraag gesteld en dat gaat over de beïnvloeding van het getij in de Hollandse Biesbosch. Goed, wat hebben we nu? En voor geheel: we hebben drie Biesboschen, we de Dordtse Biesbosch, tijverschil vijftien centimeter, de Brabantse Biesbosch tijverschil vijftien centimeter, Hollandse Biesbosch, oftewel de Sliedrechtse Biesbosch hebben we 70 of 80 centimeter verschil. In die Biesbosch hebben we in de loop van de jaren hebben ze inmiddels acht polders in het water gezet. Hoe hebben ze dat gedaan? Met zes van die polders, die hebben ze niet naar de rivier opengemaakt, maar die hebben ze naar binnen opengemaakt. Dus aangesloten op het wantij '...' Helsloot, noem het '...' maar op. Waarom is dat gebeurd? Om de getijslag die in de Sliedrechtse Biesbosch is, dus die 80 centimeter, te behouden. Waarom? Wij hebben die 80 centimeter nog, dat is dus het laatste restant voor dat het Haringvliet voor een gedeelte afgesloten is. Zes polders hebben ze dus bewust naar binnen opengemaakt en niet naar buiten. In 2016 hebben ze '...' gedaan. Dat was geen '...' water, dat had een andere reden. Daar hebben we volop over bij mogen babbelen, dus achter de schermen. Dus duidelijk, ik ben hier gevraagd om dit te vertellen, want ik werk achter de schermen. We ook mee moeten praten op '...', komen we zo op. 2016 '...', toen is er bewust gekozen, opnieuw, om binnen aan te takken en niet binnen en buiten aan te takken, want dat had toen gekund. In 2016 werd er door de toenmalige Rijkswaterstaat ambtenaren al volop gesproken over de Kaderrichtlijn Water. De polders die 2016, de polders die dus nu ter sprake komen, lagen toen ook al op tafel. Toen hadden ze, toen ze '...' gedaan hadden, hadden ze ook kunnen kiezen tussen boven, tussen buiten en binnen aansluiten. Dat is niet gebeurd. Om reden ...

De voorzitter: De heer Verweerd. Ik ga even de commissie een vraag stellen om u wellicht wat extra tijd te geven, want het is een heel belangrijk onderwerp. Ik kan helaas de commissie niet laten uitlopen, want ik moet straks nog een andere commissie voorzitten, stipt om tien uur. Commissie, zijn we het ermee eens om mijnheer Verweerd

twee minuten extra te geven? Het gaat van jullie vraagtijd af, maar dan weten we in ieder geval wel waar we vrijdag over moeten stemmen.

De heer Verweerd: Ik zeg ook, als ik het goed zou moeten doen, heb ik een uur nodig.

De voorzitter: Maar u krijgt nog twee extra minuten. Ik geloof in u, het gaat helemaal lukken.

De heer Verweerd: Gaan we doen, het zijn maar twee belangrijke punten. Dus ik zei acht polders, er zijn er twee overgeschoten. Dat is '...'. Die hebben ze zowel van de rivier vandaan als de binnen aangetakt, wat hier ook gaat gebeuren. Dat hebben ze heel slim gedaan, die hebben ze namelijk aangetakt boven de voormalige keersluis oftewel de Schoolbalken Sluis. Daar stond normaal een dertig centimeter verschil voor. Als je hem daar boven aantakt, betekent dat er dus water van de rivier vandaan naar boven in kan stromen en dat heeft tot gevolg gehad, in de praktijk, bleek te kloppen, de theorie dat de stroming op de Schoolbalken Sluis verdwenen is, maar dat de getijslag vanaf Dordrecht vandaan tot Schoolbalken Sluis in stand gehouden is. Er is verschil, dat is waar, maar dan duiken we er te ver in, doen we niet. Oké. Dus nou komt 'ie, nou staat hier dat er een uitgebreide modelstudie geweest is. Deze jongen heeft toevallig civiele techniek gestudeerd en ze hebben het bij Rijkswaterstaat gelukkig veel bij het juiste eind, maar ook niet. Ik bedoel, de grote Noordwaard is gebouwd onder voorwaarde dat die de overstort zou zijn voor het Rijnbassin. Dat is niet gebeurd, is overstort van het Maasbassin. Pas nog de Afsluitdijk wordt verzwaaard, bleek door de '...' uitgevonden dat de ontwerpeisen niet klopten. Gaat ons 150 miljoen extra kosten. Dus ik bedoel, waar Rijkswaterstaat mee komt, tegenwoordig, moeten we even met een korreltje zout nemen. Wat hier staat: die studie heeft uitgewezen vijf millimeter. Dat kan helemaal niet, dat kan helemaal niet. Waarom? We gaan een kortsluitleiding creëren, we gaan water van de rivier gaan op twee verschillende punten in de Sliedrechtse Biesbosch brengen. Nou, een kortsluitleiding betekent automatisch waterstroom van het hoogste naar het laagste punt. Dat betekent dat de getijslag van 80 centimeter beïnvloed gaat worden.

De voorzitter: Mijnheer Verweerd, ik ga nu toch afkappen om de commissie ruimte te geven om vragen aan u te stellen, maar ik hoop dat in die vragen, dat u uw hele verhaal nog kunt doen. Kunt u in één zin punt twee benoemen? Dan weten we in ieder geval '...'.
...

De heer Verweerd: Nou, punt twee, dat gaat over het verhaal Helsluis.

De voorzitter: Oké, dat gaat over de Helsluis.

De heer Verweerd: Dat is hier ook in de vraag benoemd.

De voorzitter: Oké, heel goed. Dan kijk ik nu de commissie rond en ik wil daar ook even bij noemen, bij deze vraag is het de bedoeling dat alle partners die nu aanwezig zijn, die vorige keer ook aan de gesprekstafel aanwezig zijn, die mogen vragen beantwoorden. Dus heeft u een vraag aan iemand die niet aan tafel zit maar wel op de publieke tribune, dan kan dat, dan kan diegene plaatsnemen ook aan tafel om even de vraag te

beantwoorden. Dan weet u dat er de ruimte is om echt aan iedereen een vraag te stellen.

De heer Katif: Voorzitter, voorzitter, een punt van orde. Ik zou graag ... Ik - vind het een heel interessant verhaal en ik vind het verhaal op zich een heel verhelderd verhaal en ik zou graag willen dat mijnheer ook zijn verhaal afmaakt en ik hoop dat de commissie dat ook ondersteunt en als het moet, dan zouden we ook gewoon een misschien wel een tweede commissie voor willen beleggen en ik denk dat, ik denk dat een aantal leden hier ook daar open voor zijn. Een ordevoorstel, voorzitter.

De voorzitter: Dat kan. Dat is aan de commissie zelf. Dan wil ik u er wel op wijzen, we hebben nu nog een kwartier op de teller. Het verhaal van mijnheer Verweerd is langer dan dat, hebben we al gehoord. Ik als voorzitter heb echt nog maar een kwartier, dus mijn voorstel is dan dat we nu als commissie besluiten wat we gaan doen. Willen we nog een tweede beeldvormende sessie, inspreeksessie hieraan kwijt of gaan we nu door en proberen we het binnen kwartier af te ronden?

De heer Katif: Voorzitter, ik zie ... Tenminste in mijn inschatting ...

De voorzitter: Ik zie de heer Vermeer met een ander punt dan de heer Katif. De heer Vermeer.

De heer Vermeer: Nou, ik weet niet of het een ander punt is. Ik denk dat de vraag wat de invloed is van het ontwerp op hoe de getijden stromen gaan en hoe het getijdeverschil is en dat soort dingen, heel erg essentieel is voor het beoordelen van het geheel. Dus of we dat nu kunnen doen of op een later moment kan me niks schelen, maar ik vind wel van belang dat dat goed uitgediscussieerd kan worden.

De voorzitter: Ja, maar dan hoor ik eigenlijk: we willen discussie, we willen debat en dat ... We gaan natuurlijk aan het eind van deze vergadering concluderen wat we hier verder mee gaan doen. Maar dan is het nu handig om verder te gaan. Alleen ik kan niet het verhaal van een uur nu plaats laten vinden, daar is simpelweg geen tijd voor. U kunt wel nu vragen stellen aan de heer Verweerd om het verhaal te verduidelijken en uit te diepen. Commissie, de heer Verweerd zijn verhaal laten afmaken tot de klok van vijf voor tien, zodat we om vijf voor tien de conclusie kunnen trekken? Ja? Ik zie overal instemmende knikken. De heer Verweerd, de commissie wilt u graag horen, gaat u verder.

De heer Verweerd: Ja, het kostte enige moeite. Ik was gebleven bij dat de modelstudie '...' wordt dat dat vijf millimeter werd. Nou, daar hoeft je geen modelstudie op los te laten, dat is niet zo. Zo simpel dat ligt. Alle kubieke meters water, ik hoor het woord hoog dynamisch. Hoog dynamisch krijg je enkel als je dus veel waterstand verschil gaat krijgen. Dat betekent in het geval dat we krijgen, dat vooral de vloed van de rivier vandaan naar binnengaat. Dat betekent dus dat de getijslag in het Sliedrechtse Biesboschbekken zwaar onder invloed komt te liggen. We praten over Natura 2000 gebied, we praten over het laatste restantje van de originele Biesbosch. Moeten we nu ergens hoog dynamisch gebied gaan maken in een polder die allerhande voordelen heeft

die door verscheidene mensen benoemd zijn, terwijl we aan de andere kant, wat dus een nationaal park is, daar dus een heel groot stuk van het verhaal, dit wil zeggen dus die getijslag, weg gaan nemen? Want er gaan dus dingen gebeuren in Hel- en Zuilespolder, maar er gaan nog veel meer dingen gebeuren buiten de Hel- en Zuilespolder. Ik bedoel ermee te zeggen: je moet niet enkel praten over Hel- en Zuilespolder, je moet het hele stuk nemen, want het is een delta. Gaan we over op het volgende punt, we zouden het kort houden, we doen ons best, we doen ons best.

De voorzitter: Ja, u doet het hartstikke goed. De commissie heeft u de tijd gegeven.

De heer Verweerd: Ja, dank je wel, dank je wel, dank je wel. Nou, er wordt hier genoemd: wat is nu de functie van de Helsluis? Dan kunnen we wel zeggen dat we dat inmiddels weten, ja. Er staat bij dat de Helsluis dus gebruikt wordt als schutsluis. Ja, vroeger werd hij gebruikt, we konden '...', dat is richting zee, dat is richting rivier en inlaten, dat is dus naar binnen toe, dat kon niet vanwege te hoge snelheid, wordt genoemd. Maar Rijkswaterstaat is '...' andere afdeling. Ik zal het even de afdeling kunstwerken noemen, is al meer dan tien jaar bezig om te kijken of ze de Helsluis open kunnen zetten. Er zijn proeven meegenomen, ze hebben daar grondonderzoek voor laten doen, er zijn plannen gemaakt, er zijn tekeningen gemaakt en ze wilden vooral een bypass hebben. Dat is op de plank gegaan, omdat inmiddels, zoals iedereen weet, de kunstwerken in Nederland, zachtjes uitgedrukt, aan vervanging toe zijn. Nu komt hij, wat blijkt dat de opening naar de rivier toe komt naast de Helsluis te liggen. Prima, dit is voor een andere afdeling van Waterstaat is dit een schot voor open doel, kost niks, we krijgen een lager verschil voor de Helsluis te staan, dus we zetten de Helsluis open. Prima. Wat betekent dat, dat dat hoog dynamische verhaal wat hierachter zou moeten gebeuren, uiteraard minder wordt, want water gaat altijd volgens de kortste route. En dat is in dit geval het Helkanaal dus, leuk en aardig, het hele verhaal, we krijgen dus een polder die open is, die uiteindelijk niet gaat voldoen aan het hele verhaal wat ze denken te gaan doen en dan komt er nog een keer overheen, als die Helsluis opengaat wat gewoon gaat gebeuren omdat ze al tien jaar met die plannen bezig zijn om dat te kunnen doen, krijgen we dus nog een minder effect wat er is en daar krijgen we nog een keer bovenop, wat ik dus heel kort probeer duidelijk te maken, want in principe is het een veel langer verhaal met getallen hoe stromingen lopen, hoe ze vroeger liepen, hoe ze nu liepen en hoe ze in de toekomst gaan lopen. Dat betekent dat voor de complete Sliedrechtse Biesbosch de opening van dit niet gewenst is. Wat we nu hebben, wat we nu aan getij hebben, moeten we handhaven. '...'. En ik hoor hierover hoog dynamisch gebied en ik hoor ze over vissen, een dingetje, hebben we nog? Ja, we zijn op tijd. Een dingetje nog, ik hoor ze hier over hoog dynamisch gebied, ik hoor ze hier over allerhande opties. Nou, het is heel simpel de optie Thomaswaard, die voldoet aan alle eisen wat Rijkswaterstaat zoekt voor hoog dynamisch gebied. Want waarom? Ik zal het heel simpel zeggen, vroeger vinger op de Nieuwe Merwede zalm. Waarom? De vis komt via de Haringvliet, de vis gaat via de Nieuwe Merwede en niet met de Beneden Merwede en dat is nu nog zo. Als je de plaatselijke beroepsvissers die er nog zijn, zou spreken, krijg je dat te horen. De Thomaswaard, ideaal. Je takt hem aan de rivier aan, je takt hem nog een keer de rivier aan, je creëert een nevengeul en dat is precies wat de vissen zoeken. Je kan zelfs de vroeg voormalige opening van het Houwelingen water, die later

afgedamd is, nog gebruiken voor inzet om daaraan te beginnen. Maar ik dacht dat ik het zo had. Het is dus een heel kort samengevat in een verhaal wat bij elkaar een uur is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verweerd, knap samengevat en nu ruim binnen de gegeven tijd door de commissie. Ja, echt goed gedaan. Dan, commissie, het is net duidelijk geworden in het zelf gedane ordevoorstel dat er nu geen ruimte is voor vragen. Maar we hebben wel nu én de kant van Rijkswaterstaat gehoord én mijnheer Verweerd gehoord. Dan is het tijd om als commissie tot een conclusie te komen. Er liggen een paar opties op tafel. Natuurlijk het voorstel om nu de rib ter kennisname naar de daad door te sturen. Ik proef daar nog niet heel veel voorstanders voor. Een andere is om het nogmaals beeldvormend te behandelen. Dan is wel de vraag: wat gaan we precies beeldvormend behandelen over dit stuk? Ik kijk even de commissie rond of er op- of aanmerkingen zijn over hoe nu verder. De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, mij lijkt het in ieder geval de informatie die we hebben, voor mij in ieder geval niet voldoende. En gezien de informatie die ik net krijg en kreeg, vond ik echt een heel verhelderend verhaal. Dat is ook een heel simpel verhaal en zo simpel ben ik ook. Dus ik probeer ook ernaar te luisteren en ik heb daar oor naar en ik denk dat de andere commissie, hoop ik, dat de andere commissieleden ook hetzelfde denken dat wij nog meer informatie willen hebben.

De voorzitter: De heer Katif, uw conclusie is duidelijk, u heeft nog meer beeldvorming nodig, u wil meer informatie. Waar wilt u precies meer informatie over? Wie wilt u horen over welke onderwerpen?

De heer Katif: Nou ja, over het feit dat de locatie die nu gekozen is eigenlijk waarschijnlijk niet de juiste locatie is en misschien is er een andere locatie mogelijk. En ik snap Verkeer en Waterstaat heel goed, want die hebben namelijk één idee, dit is wat Europa eigenlijk voorschrijft en we gaan het doen, anders hebben we een boete. Maar het is Dordrecht. Het is het eiland van Dordt en het is niet Verkeer en Waterstaat.

De voorzitter: U heeft meer informatie nodig over waarom de Hel- en Zuilespolder. De heer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter, waar ik een beetje mee zit, is dat er van een volledig verschillende inschatting gemaakt wordt door twee partijen die allebei deskundig zijn. Ja, dan vraag ik me af van, is er niet meer technisch onderzoek nodig van een derde kant? En voor de rest zou ik graag het hele verhaal ontvangen wat er in ieder geval op schrift gesteld is. Dus ja, dat is het.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, voorzitter, ik heb op twee punten nadere informatie nodig. Er is net het een en ander verteld over hoe stromen zich gaan ontwikkelen. Ik zou heel graag de reactie van Rijkswaterstaat daarop weten om daar een goeie afweging over te maken. De tweede is, gaat nog over de eerste presentatie van Rijkswaterstaat. Daarin is gezegd: we proberen met allerlei belangen die er zijn zoveel mogelijk rekening te

houden, maar, zei u, er zullen ook klappen vallen. Ik zou graag preciezer willen weten wat er aan bijvoorbeeld recreatie capaciteit, maar ook aan mogelijkheden voor compensatie van de Bed en Breakfast die er zit en andere belangen die hier de vorige keer naar voren zijn gebracht, weten welke handreikingen daar mogelijk zijn, zodat we ook op dat punt een goede afweging kunnen maken. Dank u wel.

De voorzitter: Duidelijk, dank u wel. De heer Safranti, heeft u nog iets anders in te brengen?

De heer Safranti: Nou, ik wil alleen aangeven dat ik mij aansluit bij de woorden van SP.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Feijter, heeft u nog iets nieuws in te brengen?

De heer De Feijter: Dank u wel. Ik was eigenlijk ook wel benieuwd van Rijkswaterstaat, want ze hebben het natuurlijk vaker gehad over de deadline van 2027. Nou, ze hebben natuurlijk nu een planning die daarnaartoe werkt. Dus ik vroeg me ook af of die ruimte er wat hun betreft in ieder geval op hun planning ook is om ons deze ruimte ook te geven om dit nogmaals te bespreken.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Ja, dank, voorzitter. Voorzitter, er staat nog één vraag uit over de trekvogels, dus daar wil ik ook wel antwoord over hebben. Plus ja, sorry, het feit van dat het verplicht is van de Unie, ik haal dat niet uit de stukken. Dus ik zou graag willen weten hoe de Rijkswaterstaat het interpreteert.

De voorzitter: Ik heb de commissie gehoord. Ik kijk even naar de commissiegriffier naast mij. Er zijn genoeg partijen die in ieder geval nog een beeldvormende sessie willen. Is er ook genoeg inhoud om een beeldvormende sessie te organiseren hierover?

De heer Boom: Ja, als de commissie dat wil, dan gaat het gebeuren.

De voorzitter: Ik kijk even de commissie rond, met de input die net opgehaald, de vragen die net zijn gesteld, gaan we daarop een derde beeldvormende sessie organiseren ...

De heer Boom: Technische sessie.

De voorzitter: Technische sessie, excuses. Ja, oké. VVD nog in overleg, ook mee eens? Oké, dan is dat de conclusie van deze sessie. Ik wil u allemaal hartelijk dank voor het inspreken, zowel Rijkswaterstaat als onze sluiswachter. Publieke tribune, bedankt voor het er zijn, dat u er bent geweest om eventuele vragen te beantwoorden. Wie weet, de volgende technische sessie en een commissie. We hebben zelfs nog een vinger. Nog even orde in de zaal. Nou, ik heb zelfs nog een vinger. Dus voordat we allemaal gaan wisselen. Iedereen gaat al weg. Nee. Vergaderzaal 1, ik heb nog een vraag van de heer Safranti, als het even stil mag worden alsjeblieft. Als je moet wisselen, ga dan even stil naar je volgende vergadering, maar het is nog geen negen uur en de heer Safranti heeft nog een laatste opmerking, die wil ik graag de ruimte geven. De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Gezien de inhoud van de onderwerpen en dat we nu al de tweede beeldvormende sessie hebben gehad en nog steeds behoefte hebben aan een derde, zou ik eigenlijk willen voorstellen, ik weet ook niet of er een deadline is, trouwens, maar ik wil dan eigenlijk voorstellen bij eerstvolgende planning wat ruimte of ruimer te plannen, zodat we dus echt alle informatie van beide kanten ook goed kunnen overwegen.

De voorzitter: Het is inderdaad een stuk dat strak in de planning zit. De heer De Feijter heeft daar ook nog een opmerking over.

De heer De Feijter: Nou ja, dat is de vraag die ik natuurlijk net min of meer ook stelde aan Rijkswaterstaat, hoe zit die planning daarmee en welke ruimte kunnen jullie ons bieden?

De voorzitter: Ja, dat ... Ik geef het woord aan '...'.

De heer : Daar kan ik wel wat over zeggen. Het is natuurlijk aan de commissie zelf om daarin te willen als er nog een extra beeldvormende vergadering in wil. Daarbij hebben we geconcludeerd dat er gewoon extra technische informatie nodig is naar aanleiding van de technische vragen die er net gesteld zijn. Ik stel, nee, ik snap in die zin, voorzitter, dat het aan onze commissie is om te bepalen of wij dit nogmaals beeldvormend willen agenderen. Maar zoals ik al zei van, Rijkswaterstaat zit ook met een bepaalde planning. Misschien hebben wij hier ruim de tijd voor om dit, zoals net ook al werd aangegeven, om dit ruim op te zetten, ruim de tijd te nemen om hier voor te bereiden.

De voorzitter: Uw vraag is duidelijk. Ik vind het eigenlijk een technische vraag voor tijdens de vergadering, maar vooruit, nog twee minuten. Als de heer Nouzari het kort kan beantwoorden.

De heer Nouzari: Ja, nu moet ik een vraag beantwoorden met een vraag. Dat doe ik liever niet, maar het is wel zo, de vraag is dan van hoeveel tijd heeft u nodig als gemeenteraad om te komen tot een bepaald besluit daarover? Maar wat ik wel kan vertellen is dat de tijd wel begint te dringen. Want, oké, we zitten nu in 2023, dat is nog vier jaar, maar wanneer je alles meerekent, contractvoorbereiding, op de markt zetten, realisatie vergunningentraject, besluitvorming, dan ben je zo die vier jaar voorbij. Dus nog een sessie kan wel, maar de vraag is ook aan u: hoe lang, hoeveel tijd heeft u als gemeenteraad nodig om te komen tot een besluit?

De voorzitter: Duidelijk, de tijd dringt, maar er is nog een klein beetje tijd. Dan komen we terug op de conclusie van net wat de commissie heeft besloten. En dan sluit ik bij deze wel officieel de vergadering. Fijne avond verder.

3. Beeldvormende sessie rond het integraal beleidsplan en de verordening sociaal domein Vergaderzaal 1

Voorzitter: Mevrouw Koene
Raadsgriffier: Mevrouw Van Poppel
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Verkade (ambtelijke organisatie)
Mevr. Vonk (ambtelijke organisatie)
Dhr. Boersma (CU/SGP)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Dhr. De Heer (CU/SGP)
Mevr. Doeze Jager (CDA)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Portier (SP)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Mevr. Striebeck (VSP)
Dhr. Van Ballegooijen (VVD)
Mevr. Vol-van der Holst (Partij voor de Dieren)
Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder Van Benschop.

De voorzitter: Zo, en langzaam keert de rust weer terug in de krochten van het stadskantoor. Goedenavond allemaal. Ik weet niet, er is een reclame op dit moment op tv, dat gaat over plafonds. Ik weet niet of dat, nu of jullie daar nu naar zitten te kijken? Nou als het bij dat lampje blijft, dan is niet erg, want dit plafond dat was ooit was dit bedoeld als een soort tafel die naar beneden kwam. Dat heeft een bak met geld gekost, daar zeg je u tegen. Het heeft alleen nooit gewerkt en er was zelfs op een gegeven moment sprake van dat dat ding gewoon naar beneden zou kunnen komen, dus dat is niet meer hoor, dat is allemaal verholpen. Dus het is niet zo dat we dadelijk allemaal gewoon gevijvendeeld hier gewoon aan de tafel liggen. Goed. Welkom bij de, ja, wat zullen we er van maken, beeldvormende sessie rond het integraal beleidsplan en de verordening sociaal domein. U ziet al een presentatie achter mij staan daarvoor. Ik ga even een rondje maken wie er allemaal aan tafel zijn. Ik begin links van mij met mevrouw Van Poppel van de griffie, dan krijgen we de dames Vonk en Verkade van de ambtelijke organisatie. Mevrouw Van Benschop, dat is de wethouder. We hebben nog in huis mijnheer Boersma van de CU/SGP, mijnheer Portier, SP. Wat zegt u, mevrouw Van Benschop? Dat is dadelijk de burgemeester, ja, maar nu nog niet. Dus nu mag ik hem nog vertellen wat hij wel en niet mag zeggen. Ik ga je missen, Jan-Willem, dat weet je. Dan hebben we, dat moet ik even goed zeggen, de heer De Heer, want dat vind ik altijd leuk om hem in kwadraat te zeggen van de CU/SGP. Mijnheer De Vries, mevrouw Striebeck van de VSP, mevrouw Doeze Jager van het CDA, mevrouw Vol-van der Holst, Partij voor de Dieren, mijnheer Van Ballegooijen van de VVD, mevrouw Schnabel, PvdA.

Mijnheer Kolkiliç, DENK, mijnheer Kleinpaste, Gewoon Dordt. Mevrouw Jager, Beter voor Dordt. Mijnheer Burakçin en mijnheer Bootsman van GroenLinks en meneer Gündogdu van Op Ons Eiland en mijn naam is Irene Koene. Dit is de eerste beeldvormende vergadering over dit onderwerp. Het gaat, wat centraal staat, zeg maar, dat is de Wmo, de wet maatschappelijke ondersteuning. Nou ja, daar zit nogal het een en ander in en daar moeten we wat mee, even heel kort gezegd. Ik heb aan de dames gevraagd die de presentatie doen om het nou ja, gewoon lekker kort te houden maar ook gewoon een beetje op een leuke manier zodat ... Want anders dan kan het ... Het kan heel taaie kost zijn, als je wil, met alle regeltjes en dingetjes die er zijn. Maar dat ging lukken, zeiden ze. Dus we gaan ze daar achteraf op evalueren en dan kijken we of ze de volgende keer dit nog ... Nee hoor, grapje. Goed. Nee, maar even nog een vraag voor de zekerheid: vinden jullie het oké als er tussendoor vragen gesteld worden? Ja, dat kunnen ze wel aan. Oké, prima. Gaan we dat zo doen, dus dan krijgen jullie van mij het woord.

Mevrouw Verkade: Nou, goedenavond. Dorrit Verkade, strateeg sociaal domein. Toen deze avond eraan kwam, moest ik denken aan dat ik zes jaar geleden als eerste integrale strateeg ben aangenomen. Daarvoor was het altijd strateeg jeugd, strateeg participatiewet, strateeg Wmo. Dus ik vind fijn dat we nu ook met elkaar, of dat u met elkaar werkt aan een integraal beleidsplan en de integrale verordening. Dus dat even als kick off. Ik word afgewisseld door Linda Vonk, mijn collega bij de sociale dienst. En dan pak ik hem weer over. Zo gaan we de presentatie doen. Op 8 november heeft u het besluit genomen om te komen tot een integraal beleidsplan en een integrale verordening en vanavond heeft u dus een eerste beeldvormende sessie en dan specifiek over de keuzemogelijkheden binnen het kaderstellend beleid van de Wmo. En dan pakken we toch intussen weer één onderdeelje eruit, maar dat verdient het ook, want dan kunnen we het hier even goed met elkaar over hebben. Op 7 maart hebben we met partners een sessie waar we echt terugkijken op het integrale beleid. Daar ligt dan ook een startnotitie voor en daar worden de verbindingen dan ook integraal gemaakt. Dus dan weet u dat die er ook aankomt. Ik zal vanavond ook een beetje steeds weer de verbinding maken met die integraliteit. Dus we hebben het wel over de Wmo, maar ik zal steeds eventjes heen en weer bewegen. En ik dacht ja, hoe kan je nou beter beginnen dan een sheet over waar we het nou eigenlijk over hebben, hè? Dat zijn de inwoners en de Wmo is echt voor de inwoners met een handicap of een beperking. Nou, u kunt het meelesen op de sheet, het gaat over meedoen, het gaat over hulp. Maar ja, meedoen en hulp dat zijn nogal containerbegrippen, want wat is nou meedoen en wat is wat is nou hulp? En voor iedereen is dat ook weer wat anders. Ja, en dan hoe zit het ook alweer, hè? Hoe zit die Wmo in dat hele zorgstelsel? Nou, dit is een stukje geschiedenis in de tijd, ziet u in de sheets, maar ook hoe het nu is geregeld met al die verschillende wetten: zorg en ondersteuning, sociaal domein. Sociaal domein gaan wij zelf over, waar de Wmo dan dus een onderdeel van is. Maar u ziet ook gelijk hoe ingewikkeld het is om dingen af te bakenen. Dus tussen al die wetten zitten ook echt die afbraken problemen. Achttien min, achttien plus problematiek die hier vast wel eens langs is gekomen. Maar ook de overlap met de WLZ bijvoorbeeld. Dus ja, dat zijn van die dingen die we ook in het integrale plan gaan meenemen, hoe we hier beter mee om kunnen gaan. Nou, er werd gezegd, kort. Dit is alweer mijn laatste sheet voordat Linda het overneemt. Ja. En is het nog leuk, vraag ik me af, maar goed, dat doen we achteraf. Het is ook wel goed

om van tevoren eventjes iets te vertellen over de rolverdeling, omdat sinds 2022 dat anders zit als daarvoor. U ziet nu op de sheet waar we als gemeenten verantwoordelijk voor zijn, dat zijn de algemene voorzieningen en gedeeltelijk de maatwerk voorzieningen. Dan gaat het dus over de beleids- en de financiële kaders. Voor 2022 stond de split, zeg maar, in het midden. Dus algemene voorzieningen waren we van als gemeente en de maatwerkvoorzieningen was de Drecht raad van de beleids- en financiële kaders. Dus eigenlijk zitten we hier als eerste keer bij elkaar om over dat integrale beleid, die beleids- en financiële kaders samen te bepalen. Dat is best een unicum eigenlijk voor Dordrecht. Dus dat vond ik wel aardig om te zeggen. Even kijken. Nou ja, en de sociale dienst is nu verantwoordelijk voor het contracteren van de aanbieders. Ook de diversiteit aan aanbieders en voert ook als '...' consultants voeren ook de gesprekken met de mensen aan tafel. Nou, dus tot zover. Wil ik jou alweer het woord geven.

Mevrouw Vonk: Dank u wel. Dank u wel, voorzitter. Ik grijp nog heel even terug op dit plaatje in eerste instantie. Dat was aanvankelijk ook het begin van mijn verhaal en het is denk ik goed om eventjes nog vanuit hier te starten. Nou, Dorrit heeft al een aantal dingen ook over toegelicht. Misschien even vertrekken ook vanuit die uitvoeringspraktijk, dat die die inwoner die die ondersteuning doet. Nou, wat heeft dat dan nou straks te maken met wat u hier als raad gaat besluiten? Want uiteindelijk merk je dat er voor de consultant in de uitvoeringspraktijk heel weinig veranderd is. Dat klinkt misschien een beetje gek hè. Want we hebben nu een nieuwe GR sociaal en u gaat als gemeenteraad over die kaders. Maar de ambtenaren in de uitvoering waren altijd al gewend om te werken vanuit kaders, alleen eerder kwamen ze vanuit de Drecht Raad. Nou ja, een aantal mensen van u heb ik daar wel eerder gezien, dus dat is u bekend en nu zijn die kaders heel erg naar uw raad toe gegaan en dat is dus ook precies het toverwoord eigenlijk van de Wmo. Dat zal ook steeds door het hele verhaal terugkomen. Is het woord kaders. En waarom zeg ik dat? Nou, we komen uit een situatie van een WVG en u heeft hier ook de herijking minimeleid bijvoorbeeld al voor uw neus gehad. Daar zitten heel concrete knoppen in en dat zijn wetten die uitgaan van rechten. Dus een recht heet zoiets hè, een wet regelt als dit, dan dat. As u een laag inkomen heeft en u heeft een koelkast nodig, dan heeft u recht op bijzondere bijstand. Als u vroeger minder dan 800 meter kon lopen, dan heeft u recht op een scootmobiel. Nou, zo werkte vroeger ook die wet, zo werkt de Wmo niet. De Wmo die gaat uit van behoeften van bijvoorbeeld een zorgbehoefte. Vroeger kon je een scootmobiel hebben, die kon eindelijk in je schuur staan, want je had namelijk geen zorgbehoefte, maar je kon wel minder dan 800 meter lopen. Had je als gemeente ook geen reden om te zeggen nou, volgens mij heeft u die niet nodig, dus dat heeft twee kanten. Aan de andere kant moeten wij nu soms ook voorzieningen toekennen die wij helemaal niet benoemd hebben in een verordening, want dat heeft de wetgever bedoeld als compensatieplicht. Dus we kijken gewoon naar drie dingen in de uitvoering. Eén is die individuele cliëntsituatie. Het tweede is: wat staat er in de wet en het derde is: wat heeft uw raad vastgesteld als kaders in de verordening? Dat zijn de drie hoofdingen op basis waarvan die consultant in de praktijk zijn besluit neemt. Nou zitten er nog een ander aantal andere raakvlakken in, want Dorrit zei het al, hè de Wmo is wel onderdeel van het sociaal domein, is in 2015 is die hier naar uw gemeente gekomen, binnen dat sociaal

domein. Maar de Wmo is ook onderdeel van het zorgstelsel. Nou. In Nederland is zorg bijvoorbeeld vrij toegankelijk, ongeacht inkomen. Dat is bijvoorbeeld ook de reden waarom wij geen inkomenstoets aan de voorkant mogen doen. We hebben wel een eigen bijdrage aan de achterkant, maar die inkomens aan de voorkant past niet in ons Nederlandse zorgstelsel. Dat is ook de reden waarom de wetgever daar ook steeds op de rem trapt. Wat je ook zag is die afbakening met die WLZ en die zorgverzekeringswet. WLZ is de wet langdurige zorg. Nou, die is ontstaan uit de oude AWBZ, de algemene wet bijzondere ziektekosten. Die ziet u daar. Nou, het Rijk heeft besloten, dat ding is onhoudbaar. Die gaan we langzaam uitkleden. Zijn ze langzaam mee begonnen. Dingen overgeheveld naar gemeenten, maar die wet langdurige zorg en die zorgverzekeringswet, dat zijn nog wel knoppen waar het Rijk aan draait. Dus waar u niet als gemeente aan draait, maar wat wel directe invloed heeft op wat wij hier als gemeente met elkaar te doen hebben in die toegang. Een voorbeeld: u kent, denk ik, nog wel de discussie uit 2013, misschien wel, misschien niet, de zorgzwaartepakketten uit de algemene wet bijzondere ziektekosten verdwenen. Concreet: de verzorgingshuizen sloten. Wat betekende dat, dat die mensen langer zelfstandig thuis moesten wonen, dus dat ze geen beroep meer konden doen op voorzieningen vanuit die algemene wet bijzondere ziektekosten. Lees: ze gingen aankloppen bij de gemeente voor een rolstoel, voor een scootmobiel, voor een woningaanpassing. De zorgverzekeringswet hetzelfde verhaal. Mensen met psychiatrische problematiek, de bedden zijn met dertig procent afgebouwd sinds 2012. Die mensen, dat noemen we, ze worden ambulante behandeld. Dat betekent zoveel als u gaat niet meer de instelling in, maar u blijft thuis en u krijgt daar uw behandeling. Maar wat gebeurt er als je mensen een paar uur in de week behandeling geeft en verder doe je niets met ze, want ze zijn niet in een instelling, waar gaan ze dan aankloppen op het moment dat ze niet aan het werk zijn? Bij de gemeente, inderdaad. Dus de knoppen waar dat Rijk aan draait, heeft u als raad geen invloed op, maar heeft wel directe invloed op de uitvoering die u vanuit de Wmo te organiseren heeft. Dus dat even als het speelveld waarin u opereert. Het wordt nog opwekkender, overigens, want we moesten er een feestje van maken, hoorde ik, dus. Het wordt echt nog beter.

De voorzitter: Mijnheer Boersma mag het feestje verstoren.

De heer Boersma: Ik ga het feestje verstoren, gewoon. Nee hoor, mag ik daar een vraag over stellen, want ik begrijp het verhaal en ik herken het ook. Maar ik had ook wel eens de indruk dat die zorgverzekeringswet en die wet langdurige zorg, dat die ook in de toepassing wel eens wat strenger was dan misschien zou moeten. Dus dat er ook mensen bij de gemeente terechtkwamen die eigenlijk wel recht hadden op een voorziening vanuit een van die twee wetten, alleen dat daar misschien bij de poort wel eens wat te strak geselecteerd werd.

Mevrouw Vonk: Nou, dat de poort heel strak en zwart wit is, dat klopt. Als je het aan de mensen bij het CZ vraagt, zullen ze natuurlijk zeggen dat het niet te strak is, maar dat dat een wet is met heel harde aanspraken en dus ook met mensen die daar dus uit kukelen, ja, dat klopt en dat zijn dus inderdaad de mensen die dan vervolgens, als je natuurlijk geen recht hebt op wet langdurige zorg, betekent het niet dat je geen

zorgvraag hebt. Dus iemand in dit land moet daar dan op dat moment wel wat mee en dat is vaak de gemeente. Ja, dat klopt. Nou, daarnaast maakte het ook deel uit van het sociaal domein. Dat zeiden we al. En ook daar zitten kansen, want soms kun je mensen natuurlijk die aankloppen zeggen hè, nou ja, ik zie dat u inderdaad een lege dag heeft, u heeft daar moeite mee, u raakt daar van in de war, dagbesteding. Maar wellicht hebben we ook heel andere instrumenten, we hebben ooit het instrument gehad werk als beste zorg, bijvoorbeeld, een samenwerking waarbij je merkt dat mensen met psychische klachten door ze aan het werk te helpen, al dan niet met loonkostensubsidie, prima die beweging konden maken naar boven. Dus daar zitten ook de kansen en dat zijn de wetten waar u wel overgaat. Dus er is hoop. Nou, ik zei het al: kader is een beetje het toverwoord binnen het sociaal domein en vooral binnen de Wmo. De Wmo is, om te beginnen, een kaderwet. Nou, wat betekent dat? Dat die alleen de hoofdgrenzen aangeeft. De doelgroep wordt erin benoemd. Nou, mensen met een beperking, chronisch, psychisch, psychosociaal, heel breed, maar er moet wel een vorm van een beperking zijn. Alleen bijvoorbeeld een laag inkomen is niet een beperking op basis waarvan je een Wmo voorziening aanvraagt. Nou, ze kunnen allerlei dingen niet en dat kunnen ze ook niet zelf oplossen of met lichte vormen van mantelzorg of dat soort dingen. Nou, dat is een beetje de doelgroep globaal en je moet een ingezetene van Nederland zijn. Dat betekent ...

De heer Gündogdu: Mag ik een vraag ...

De voorzitter: Ja, mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja, even een vraag. Degene die daar aanspraak op wil maken, moet een beperking hebben en wie stelt die beperking vast?

Mevrouw Vonk: Die beperking, dat is wisselend wie die vaststelt. In sommige gevallen is er gewoon een diagnose van een arts en vroeger, bijvoorbeeld onder de oude wet voorziening gehandicapten, was dat ook best streng. Daar moest gewoon een aantoonbare diagnose onder liggen. Bij de Wmo is dat niet meer. Daar is ook een psychosociaal probleem, is ook een voldoende beperking dus en uiteindelijk wordt dat vastgesteld in het gesprek wat de consulent met de inwoner heeft en bij twijfel kun je bijvoorbeeld vragen om een arts daar eens in mee te kijken of een psycholoog om een advies te vragen of nou, daar kun je heel breed advies ook in ... Komen straks ook nog op in wat heeft die consulent nou te doen in die toegang, hè, als je het hebt over maatwerkvoorzieningen. Het is natuurlijk breder dan alleen maatwerkvoorzieningen, maar daar zal Dorrit zo meteen ook nog meer over vertellen. Oké. Maar dit is dus een

kaderwet. Die geeft een aantal opdrachten aan u als gemeente, als gemeenteraad wat u te regelen heeft en ze hebben daarbij een maatschappelijke ondersteuning gedefinieerd en eigenlijk in drie kopjes hebben ze die onderverdeeld. Nou, die ziet u hier. Een is het bevorderen van een sociale samenleving. Nou, dat is heel breed. Dat kunt u ook zo uitgebreid en zo kort doen als uzelf wil. Daar vallen bijvoorbeeld de algemene voorzieningen onder, maar ook het vrijwilligerswerk, een inloophuis, particuliere initiatieven die u kunt bevorderen. Je kunt erbij aansluiten bij burgerinitiatieven die er al zijn. Dat kun je heel breed zien, waarbij je wel steeds daar een stimulerende of in ieder

geval een zorgen voor factor in kunt vervullen of het niet kunt tegenwerken. Dat is soms ook al heel fijn als de gemeente op die manier er inzit. Daarnaast heb je het ondersteunen in zelfredzaamheid en participatie. Nou, daar kun je de maatwerk voorzieningen globaal onderscheiden, maar dat raakt ook heel erg nog aan dat stuk waar die algemene voorzieningen zich op focussen, en het stukje beschermd wonen en opvang is sinds 2015 ook een opdracht aan gemeenten. Laten we vanavond buiten beschouwing. Dat ligt nog onder de centrumgemeente bevoegdheid en hoe heet dat ding, de verordening, dus, nou, daar gaan we het vanavond niet over hebben. Nou, de Wmo kent dus geen rechten, zei ik al, maar heeft wel een opdracht dat de burgers voldoende zelfredzaam kunnen zijn en participeren. Die twee pijlers, daar moet het steeds op terug te voeren zijn en dat kan op allerlei manieren hè, dat dat kun je door iemand aan te spreken op wat kunt u zelf, wat kan uw omgeving? Maar daarnaast hebben we ook twee typen voorzieningen waar we als gemeente voor zorgen: de algemene voorzieningen en de maatwerk voorzieningen. Nou, de algemene voorzieningen zijn heel breed inzetbaar. Daar gaat Dorrit zo meteen nog wat meer over vertellen, maar hier ziet u ook een aantal voorbeelden waar je dan aan kunt denken. Daarnaast, als dat niet voldoende is, dus alle andere stapjes zijn verkend, dan hebben we als laatste vangnet de maatwerk voorzieningen waar iemand gebruik van kan maken. Nou, dan kun je denken inderdaad aan intensieve begeleiding, maar ook aan de rolstoelen, de woonvoorzieningen, op allerlei vlakken. Dan hebben we hier een aantal cijfers van wat zien we nu de laatste jaren gebeuren op de individuele voorzieningen, maar ook algemeen als je naar de Dordtse cijfers kijkt? Nou, wat we daar eigenlijk zien, is een permanente groei op heel veel voorzieningen. Gek genoeg, ondanks dat Nederland vergrijsst, zien we dat niet op de rolstoelen. Dat is eigenlijk een van de weinige voorzieningen die vrij constant blijft door de tijd heen, maar de andere voorzieningen zien wij een permanente groei in. Nou, op de huishoudelijke ondersteuning zie je een hele grote sprong, hè. Nou, die is van 2018 naar 2019. Nou, ik weet niet of u de discussies in die tijd een beetje hebt gevolgd. Maar de invoering abonnementstarief is daar zeker wel een van de grote factoren in geweest.

Mevrouw ...: Wat is dat?

Mevrouw Vonk: Zeker, heel goed. De invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage. Dat wil zoveel zeggen als voor 2019 was de eigen bijdrage op de Wmo inkomensafhankelijk. Dat betekende, je had een soort minimaal bedrag, dat was toen 17,50 tot aan een inkomensgrens nou, zeg even 15.000 euro en alles wat je boven die 15.000 euro verdiende, daar ging een percentage van, werd opgeplust op je eigen bijdrage. Dus mensen met een heel hoog inkomen betaalden soms wel twee, drie, 400 euro eigen bijdrage in de maand, soms ook meer als ze heel veel voorzieningen hadden. Nou, op een gegeven moment heeft het Rijk gezegd, hè, wij willen die stapeling van zorgkosten niet meer. Hoe gaan we dat nu afvlakken? Nou, abonnementstarief, een vast tarief, ongeacht gebruik, ongeacht inkomen, deels ongeacht gezinssamenstelling. Er is namelijk één groep die het Rijk op nul heeft gezet en dat is de groep meerpersoonshuishoudens onder de AOW leeftijd. Die betalen geen eigen bijdrage, helemaal niet. Alle andere groepen betalen negentien euro per maand. Nou is misschien uw vraag: waarom betalen die niets? Die betalen niets omdat dat een

koopkrachtmaatregel is geweest al in 2017, maar die kwam van een ander ministerie dan VWS. Dus waar VWS probeerde de eigen kracht te promoten van mensen, zei op dat moment economische en binnenlandse zaken: daar stoppen we mee voor deze groep. Die zetten we gewoon op nul. Nou, ambtenaren VWS konden hoogspringen, laagspringen, ging niet gebeuren, het ging gewoon door.

Mevrouw ...: Maar volgens mij gaat het er ook om dat het tarief erg laag was voor gemiddeld, voor de hoge inkomens. Dus dat daarom het gebruik ineens explosief groeide van de huishoudelijke ondersteuning.

Mevrouw Vonk: Ja, zeker. Dat is met het abonnementstarief gebeurd dat je voor negentien euro in de maand je huishoudelijke hulp kon bekostigen. Nou, je kunt je voorstellen, als je daarvoor een particuliere hulp had en je had wat beperkingen, dan betaalde je al gauw 120 euro in de maand. Ja, dan ben je natuurlijk niet goed wijs als je dan niet even aan gaat kloppen bij de gemeente en zegt ja, misschien kunt u me wel helpen. Dat is in ieder geval een stuk goedkoper. Dus nou, dat is ook wat er massaal gebeurde. Hier nog zo'n opwekkende sheet. De gemeente Den Haag heeft een voorspelmodel ontwikkeld voor de Wmo. Daar hebben ze een aantal factoren ingegooid. Nou ja, vergrijzing, wat gebeurt er ongeveer in de samenleving? Wat verwachten we nu aan groei? 2021 hebben ze als nul jaar gepakt, die zie je ook op de nul procent lijn zitten. Ze hebben gekeken: wat is er nu daarvoor gebeurd en wat verwachten we op basis van de demografische ontwikkelingen wat er hierna gaat gebeuren. Gelukkig hebben ze wel een statistische marge ingebouwd. Dus nou, u ziet, de lijn kan nog wat hoger en lager worden en dat is ook voor een deel waar uw invloedssfeer in de gemeente straks zit. Dus nou, daar moeten we het zo meteen dus over hebben, wat kunnen we daar dan in? Maar ik zei het al: er zijn ook gewoon ontwikkelingen die op ons afkomen. Er zijn landelijke trends, er zijn een aantal trends die het ministerie de samenleving ingooit en er zijn gewoon wettelijke ontwikkelingen. Nou, de landelijke trends, daar kan het ministerie niet zo bar veel aan doen. Er is gewoon sprake van vergrijzing. Mensen worden ouder en mensen worden ook, ja, hoe zeg je dat, ze leven langer en ze leven ook veel langer zelfstandig. Dus nou ja, die druk op die Wmo zal daardoor toenemen. Daarnaast zien we dat de beroepsbevolking de komende jaren kleiner gaat worden. Nou, u kunt u voorstellen wat er bijvoorbeeld nu al gebeurt in de huishoudelijke ondersteuning, de mensen die huishoudelijke ondersteuning nodig hebben, dat worden er steeds meer en de handjes die die badkamer kunnen poetsen en kunnen stofzuigen, dat worden er steeds minder. Dus nou, dat wringt nu al, dat zal in de toekomst niet beter gaan worden. En daarnaast zien we over het geheel gewoon dat er minder vrijwilligers, minder mantelzorgers beschikbaar zijn. Nou, volgens mij zag ik nog een plaatje monitor sociaal domein zo meteen langskomen. Nou, daar komt dat uit, dat is een landelijk beeld. Daar is Dordt niet uniek in. Nou, een aantal dingen die vanuit het Rijk op ons afkomen, dat heb ik net al even kort genoemd, hè. De ambulantisering, dat betekent zoveel als de GGZ dus de psychiatrische zorg, die wordt steeds meer naar de thuissituatie verplaatst, is een beweging vanuit het Rijk. Wat ze niet gedaan hebben is in de tussentijd het aantal behandelplekken even hard opgebouwd, dus dat ze het aantal bedden hebben afgebouwd. Dus een heel aantal mensen staat ook gewoon op een wachtlijst. Dus die, nou ja, vallen terug op begeleiding, beschermd wonen en dat soort

voorzieningen. En daarnaast een aantal wettelijke trajecten. Nou, de eigen bijdrage heb ik al even genoemd. Er is licht aan het eind van de tunnel, het is een heel klein lampje, maar er is licht aan het eind van de tunnel, want de eigen bijdrage huishoudelijke hulp wordt weer inkomensafhankelijk. Als alles heel snel gaat in Den Haag, per 1 1 2025. Mogelijk komt er nog vertraging op de lijn. Dan gaan we vanuit hier naar de knoppen. We hebben vier knoppen er even uitgelicht, van nou, wat zijn nou die grote knoppen en die vierde willen we even laten liggen, vooral omdat u daar in uw raad al twee uitgebreide sessies over hebt gehad. Nou, de toegang, ik noemde hem al eventjes. Wat ik ga vertellen gaat vooral over de toegang tot de maatwerkvoorzieningen. Dat proces is bij wet geregeld, welke stappen moet je volgen. Wat er ook bij wet is geregeld is, welke onderzoekstappen moet die consulent nu door? Nou, en daar gaat het dus deels, het begint van wat is nu die behoefte, wat zijn die persoonskenmerken, wat is de beperking, wat zijn de problemen, zijn die psychosociaal, psychisch, lichamelijk? Nou ja, u kunt zich voorstellen: de uitkomst van dat onderzoek bepaalt ook heel duidelijk welke richting de oplossing moet gaan liggen. Nou. Dan volgt vervolgens een onderzoeksverslag. Die periode, heeft de wet gezegd, mag zes weken duren. Daarna kan iemand een aanvraag doen. Ook als de consument een negatief advies geeft, kan de inwoner een aanvraag doen. Dat is een wettelijk recht. Dat dan weer wel en vervolgens moet daar een besluit op komen. Die fase duurt twee weken. Nou, ik weet niet of u een beetje bekend bent met de algemene wet bestuursrecht? De beslistermijnen daar zijn acht weken. Nou, de goede rekenaar, zes plus twee is nog steeds acht. Dus de beslistermijnen zijn in die zin niet veranderd. Wat een heel belangrijk onderdeel van dat onderzoek is en van die voorkant is, wat kunnen we nu met die eigen kracht en dat normaliseren? Dat zijn dus de kaders waar u straks een besluit over kunt nemen: hoe sterk wil ik dat nu aanzetten? Het staat al in de wet, hè. Dus nou ja, het gebeurt sowieso, maar willen we nu die consulent in die uitvoering daar nog een extra focus op meegeven of zeggen we: we vinden het wel prima als alles naar dat maatwerk gaat. Nou, dat is iets waar u, denk ik, als raad met elkaar de consulent in die uitvoering de kaders op kunt meegeven. De term normaliseren hebben we ook even toegevoegd. Wat betekent nu normaliseren? Normaliseren betekent eigenlijk twee dingen en het belangrijkste is: accepteren we nu dat in het leven soms dingen moeilijk gaan? Voor u en mij gaan dingen soms lastig en wat we soms doen is met een zorgbril op naar iedere inwoner kijken die bij ons aan de deur klopt, dan is er altijd een probleem te vinden. Ik geef altijd het voorbeeld: als je bij mij op donderdagmiddag komt, ik heb vier kinderen en dan heb ik een aantal dagen gewerkt en mijn kinderen stoppen dan nooit met rommel maken. Dus als je bij mij op donderdagmiddag op huisbezoek zou komen, zou het goed zijn dat ik een indicatie en begeleiding krijg, meestal als je op vrijdagochtend rond een uur of twaalf komt, dan heb ik het zelf gemanaged, dus kon ik het met eigen kracht ook wel oplossen. Dus het is ook, je moet je heel goed realiseren dat dat huisbezoek een momentopname is. En hoe spreek je nu mensen aan op wat ze echt nog zelf kunnen? Nou, dat is dat normaliseren en eigen kracht. Wat denk ik een heel belangrijke knop is ook waar u aan kunt draaien, ook om die lijn die wij net zagen een beetje naar beneden af te buigen. Nou, daarnaast pellen ze steeds verder af van hee, is het voldoende? Nee, dan kom je een trapje lager in die trechter, tot je uiteindelijk, als je echt, echt, echt geen andere oplossing kunt vinden, bij het maatwerk terechtkomt. Nou, de eigen bijdrage, we noemden hem al eventjes. De eigen bijdrage, de wetgever heeft de opdracht gegeven: dat moet u

regelen bij verordening. Dat betekent: u kunt die bevoegdheid niet door leggen aan uw college, u moet daar zelf uitspraken over doen als raad. Dat is de enige plek waar we het kunnen regelen. Er zijn wel een aantal criteria. Het mag nooit hoger zijn dan de kostprijs, dus het kan geen melkkoe zijn om je tekorten te dichten. En er is alleen, je kunt alleen afwijken ten gunste van de inwoner. Dus je kunt de eigen bijdrage wel verlagen, je kunt hem niet verhogen en je mag geen eigen bijdrage vragen voor bijvoorbeeld cliëntenondersteuning, '...' cliëntenondersteuning moet altijd gratis en vrij toegankelijk zijn, en voor rolstoelen. Die zijn door de wetgever uitgezonderd en een heel aantal voorzieningen voor minderjarigen.

De voorzitter: Mijnheer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Ja, dank u, voorzitter. Ik had een vraag: u zegt of de ambtelijke ondersteuning zegt, voorzitter, dat je altijd alleen kunt besluiten in het voordeel van de cliënt, dus je kunt nooit verhogen, alleen verlagen. Is dat, even voor mijn beeld, is dat voor een individuele cliënt of geldt dat ook in het algemeen? Zeg maar, ook voor nieuwe cliënten?

Mevrouw Vonk: Dat geldt eigenlijk alleen in het algemeen. Dus je kunt niet zeggen: voor cliënt A vraag ik maar zeventien euro, want die vinden we heel zielig en cliënt B moet wel gewoon die negentien euro betalen. Als je het verlaagt, verlaag je het voor iedereen.

De heer Van Ballegooijen: Dus de algemene trend eigen bijdrage kan alleen maar omlaag zijn en nooit omhoog. Dan begrijp ik goed. Oké, dank u wel.

Mevrouw Vonk: Ja, dat klopt. En, even kijken, hoor. Wat je wel kunt doen is, je kunt een aantal voorzieningen bijvoorbeeld wel uitsluiten van eigen bijdrage. In het verleden hadden we bijvoorbeeld individuele begeleiding uitgezonderd. '...' dat moet heel makkelijk toegankelijk zijn. Nou, dat was in een tijd dat de gemeenten nog enorme overschotten kenden op de Wmo. Nou, die tijd hebben we inmiddels achter ons gelaten. Dus, nou ja, die is op een gegeven moment heringevoerd, destijds nog door de Drechtraad, maar we hebben bijvoorbeeld een voorziening die we hebben uitgezonderd, en dat is denk wel ook hoe je als raad bijvoorbeeld kunt waken voor bijvoorbeeld rechtsgelijkheid, een voorbeeld zijn de woningaanpassingen voor minderjarige kinderen. Ik zei net al even, hè: er is één groep, die betaalt niks. Dat zijn de meerpersoonshuishoudens onder de AOW leeftijd. Dat betekent: als een kind een woningaanpassing krijgt en hij heeft twee ouders die hem verzorgen en die zijn dus een meerpersoonshuishouden met zijn tweeën, die ouders, betalen ze geen eigen bijdrage. Als je een woningaanpassing hebt voor je kind en je bent een alleenstaande ouder, dan ben je een eenpersoonshuishouden onder AOW leeftijd en betaal je wel een eigen bijdrage. Nou, de Drechtraad heeft destijds ook daarom besloten dat ze zeggen hee, dat vinden we zo rechtsongelijk, die zonderen we uit. Dus dat soort dingen kun je in je verordening wel rechtekken, dat heeft het Rijk niet gedaan, maar dat zijn wel dingen die je als raad in je verordening kunt besluiten. Dus dat zijn heel concrete knoppen in de Wmo waar je aan kunt draaien.

De voorzitter: Mijnheer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel, voorzitter. Toch een verhelderende vraag dan nog ook daarover. Dan begrijp ik het goed dat dat dus betekent dat die uitzondering die kan dus ook niet terug worden gedraaid, mocht de raad dat willen? Dat is om dat zou ten nadele komen voor die cliënt. Zeg ik dat goed?

Mevrouw Vonk: Begrijp ik het goed dat u dan zegt: die groep meerpersoonshuishoudens onder AOW een eigen bijdrage op te leggen?

De heer Van Ballegooijen: Nee, wat ik bedoel te zeggen is: er is een uitzondering gemaakt nu voor de eenpersoonshuishoudens onder de AOW leeftijd en die moet dus ook blijven bestaan. Zo zeg ik dat goed dan, toch? Want dat zou nadelig uitpakken voor die cliënten. Dus dan, als ik het goed begrijp kan dat niet ongedaan gemaakt worden.

Mevrouw Vonk: Nee, nee, want die groep hebben wij, heeft u in januari bij uw verordening uitgesloten, die groep kunt u schrappen. U kunt alleen niet ten opzichte van de wet zeggen, hè, die groep meerpersoonshuishoudens onder de AOW, die betaalt nu niks, daar ga ik gewoon negentien euro opleggen. Dat kunt u niet. U kunt wel zeggen, hè, voor die woningaanpassingen minderjarige kinderen, nou, die voeren we gewoon weer in. Dat kunt u wel. Dus u kunt wel ten opzichte van uw eigen verordening zeggen hè, we nemen hier een aantal negatieve besluiten.

De heer Van Ballegooijen: Dank u, dan begrijp ik het nu goed.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ja, ik heb even een vraag hoe dan de verhouding is tussen die uitgezonderde groep, hè, de meerpersoonshuishoudens onder de AOW leeftijd en de overige cliënten getalsmatig.

Mevrouw Vonk: Oh, dat zou ik even uit moet zoeken. Dat kunnen we wel nasturen, denk ik, als dat voor het besluit handig is.

De heer Portier: Ja, dat vind ik wel handig, inderdaad, van hoe je dit soort dingen in gaat kleden.

Mevrouw Vonk: Ja, ja. Het CRK int de eigen bijdrage, die heeft dit soort data, dus die kunnen we daar gewoon op vragen. Even kijken hoor, want volgens mij heb ik nog één, hier heb ik er nog eentje. Dat zijn namelijk de inkomenscategorieën die je kunt uitzonderen. Daar kun je een heel aantal dingen voor doen. Je kunt bijvoorbeeld ook het minimabeleid regelen via het CRK. Daar is in deze regio nu niet voor gekozen, omdat we ook de collectieve zorgverzekering voor minima hebben en omdat we de bijzondere bijstand hebben waar mensen hun eigen bijdrage kunnen terugvragen en vooral waarom we het via onze eigen bijzondere bijstand nu hebben geregeld, is omdat je anders de weging niet kunt doen, kunt u een beroep doen op uw collectieve zorgverzekering en daar betaalt u het al, want daar zit het al in de premie, dus dat zou betekenen dat u het

dubbel betaalt. Maar als u zegt, we willen een groter bereik, dan is dat wel iets wat je kunt zeggen, hè, tot en met deze groep betalen mensen geen eigen bijdrage. Dat is wel een knop waar je als raad aan kunt draaien. Dan de laatste knop die we hier nu uit willen lichten als het gaat om de maatwerkvoorzieningen en dat is het pgb, het persoonsgebonden budget. De wetgever vindt keuzevrijheid voor een pgb ontzettend belangrijk. Daar willen ze niets aan toe- of afdoen in de wet. Wat we wel zien, is het risico voor sommige kwetsbare groepen, wat heel groot is. Daarom hebben we een aantal kwaliteitseisen ingevoerd. Nou, organisaties als Per Saldo, u misschien wel bekend, de belangenorganisatie landelijk voor persoonsgebonden budgetten. Die zijn heel erg voor het pgb, maar die zijn ook voor heel goede toetsingscriteria aan de voorkant, omdat zij ook zien dat mensen er echt door in grote problemen komen. Nou, dat hebben we geprobeerd, waarbij wij enerzijds natuurlijk niet willen dat die inwoner eerst door vijventwintig hoepels moet springen, voordat hij uiteindelijk bij het eindpunt van zijn pgb aanvraag is. Maar aan de andere kant wel willen kijken, hè, kun je nu zorgen dat de goede mensen waar het echt meerwaarde heeft, dat pgb gebruiken, maar dat de mensen die er te kwetsbaar voor zijn, dat niet doen, omdat dat je hele systeem ondergraaft? Nou, daar hebben we samen met Per Saldo destijds ook wel een aantal stappen voor doorlopen om te kijken, hè, kunnen we dat nu op orde krijgen? Maar dat zijn ook artikelen in de verordening waar u makkelijk als raad kunt zeggen: nou, doe dit er af, doe dat erbij. Ja, dat.

Mevrouw ...: Mag ik wat zeggen tussendoor, want wat mij opviel met die pgb is dat er heel weinig gebruikers zijn. Dus je denkt dan dat dit een heel grote knop is, maar uiteindelijk zitten hier maar echt ja, hoeveel zijn het er, 25, 45 mensen?

Mevrouw Vonk: Ja, iets meer, maar ...

Mevrouw ...: Wel heel, heel weinig, dus dat is goed voor het kader om te weten. Sorry? Ja, maar echt op de cliëntpopulatie is dit gewoon een heel kleine. Nee, geen was ...

Mevrouw Jager: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Dank u wel. U heeft het over het pgb en bescherming van de mensen die pgb gebruiken, dat alleen ... En het is maar een kleine groep ook, begrijp ik nu. Hoe verklaart u dan dat als iemand een pgb gebruikt omdat dus de gewone hulp via '...' of zo niet kan voldoen aan wat die persoon nodig heeft? En het gaat naar volle tevredenheid en het gaat niet over iets wat heel erg zorg technisch gewoon heel ingewikkeld is. Het gaat gewoon om huishoudelijke ondersteuning. Er zijn een aantal dingen bij die Aafje niet, die de medewerkers van Aafje niet mogen doen, die iemand die op een pgb werkt wel mag doen en dat dan dus men gaat besluiten dat het die maatwerkvoorziening ineens als sociaal netwerk gezien wordt en daarom minder betaald gaat worden. Ik vind dat toch wel heel erg vreemd.

Mevrouw Vonk: Ja. Nou, dat is een van de knoppen waar u straks met elkaar als raad over in debat kunt hè, waar u aan kunt draaien. De wetgever biedt de keus om te differentiëren in tarief voor sociaal netwerk of niet professionele ondersteuning en professionele ondersteuning. Daarbij is ook de kwaliteitseisen die we in de verordening stellen, die verschillen ook voor die twee groepen. Dus de eisen worden ook ...

Mevrouw Jager: Er wordt dus inderdaad gesteld dat dat een zorgbedrijf moet zijn om dat te mogen doen. Dan denk ik ja, ramen zemen, bij Aafje mogen ze het niet. Zulke mensen doen het wel. Dus ik denk wel, dat vind ik toch een beetje, vind ik wel heel erg apart dat je dan dus moet gaan kiezen voor een bedrijf wat niet mag doen wat je nodig hebt en dat je, ja, dat is al gebeurd hier. Dus dat wil ik toch wel even meegeven, dat het niet altijd zo is dat mensen met een pgb daar niet goed mee om zouden kunnen gaan, daar te zwak voor zijn of dergelijke zaken en denk dat je dat soms toch net iets anders moet kunnen bekijken.

Mevrouw Vonk: Dat lijkt me een mooi onderwerp voor uw politieke debat, denk ik hier.

De voorzitter: Precies, dat wou ik inderdaad net zeggen. Gaat u verder.

Mevrouw Vonk: Dank u.

De heer ...: Voorzitter, mag ik hem dan nog even iets technischer maken, deze vraag, want het is zo interessant. Ik wou hem even technisch maken. Want het is natuurlijk wel interessant straks voor de afweging om te kijken hoe het komt dat het maar zo'n kleine groep is, zeg maar, hè, want we hebben dezelfde discussie in de vorige raad gevoerd als over de jeugdzorg ging, dus ik verwacht dat dit punt straks bij een verordening sociaal domein zeker ook wel weer op zou komen, maar dan is altijd de vraag van: wat is dan de reden dat er zo weinig mensen gebruik van maken. Is dat dan de reden waar mevrouw Jager op doelt, of zijn er andere redenen? En op het moment dat je daar zicht op hebt, dat geeft ook de mogelijkheid om als raad dan die kaders wat duidelijker te maken.

Mevrouw Vonk: Ja, die redenen zijn niet, nou ja, numeriek uit ons systeem te halen hè. En kwantitatieve data waarom iemand voor het één, voor zorg in natura dus via een gecontracteerde aanbieder of via een pgb, voor een pgb kiest, die zijn wel op basis van kwalitatieve ervaringen eruit te halen. En wat je bijvoorbeeld met huishoudelijke ondersteuning ziet, is dat wij gewoon een heel breed aanbod aan aanbieders hebben. Daar hebben we er vierentwintig van, uit mijn hoofd. Dus mensen kunnen heel makkelijk iets van hun identiteit of van hun voorkeur kunnen ze al uit de gecontracteerde aanbieders halen. Dus dat maakt ook dat de keuze voor het pgb of die prikkel niet heel hoog is in deze regio. Je hebt ook gemeenten die werken maar met één of twee aanbieders. Daar kun je je voorstellen, als je dan identiteitsgebonden ondersteuning zou willen, dat je denkt nou, dan vraag ik een pgb aan en dan regel ik dat zo. Dus nou, die kwalitatieve data, die hebben we op basis van ervaring wel. Nou, dan is ...

De voorzitter: Mevrouw Schnabel nog even.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Een heel kleine vraag, want het gaat nu over zorgaanbieders die dan, zeg maar, die professionele ondersteuning zouden geven, maar het gaat in principe in zijn algemeenheid toch over mensen die een professionele achtergrond hebben, los van, zeg maar, de zorgaanbieder waar zij dan voor werken, ook op eigen beroep of ... Klopt dat?

Mevrouw Vonk: Als zij aan de kwaliteitsstandaarden voor de professionele ondersteuning voldoen zoals die de verordening staat, dan kunnen ze een beroep doen op het professionele tarief. Dat is hoe het nu is ingericht. Nou, daarnaast heb je nog een heel concrete knop. Ooit is het vrij besteedbaar bedrag ingevoerd. Dat betekent zoveel als iemand krijgt een pgb en die mag daarvan 250 euro per jaar vrij besteden. Hoeft hij niet te verantwoorden. Hoeft ook niet aan zorg besteed te worden. Mag aan van alles. Nou, die is er ooit ingekomen, vanuit toezicht zijn er wel geluiden dat ze zeggen: waarom heb je die überhaupt? Ik denk dat dat ook een knop is om in ieder geval in concreetheid hier over met elkaar van gedachten te wisselen. Of dat u dat een wenselijk iets vindt waarbij het technisch wel zo is dat mensen die kiezen voor zorg in natura, die keuze niet hebben. Dus die kunnen niet een deel van hun indicatie verzilveren in euro's of zo. Dus dat, denk ik, voor mijn knoppen.

Mevrouw Verkade: Oké. Nou, dan ga ik het even heel kort samenvatten. Het Rijk heeft dus al best wel veel vastgelegd, laten we dat ... Dat hebben we geconstateerd. Dan hebben we een knop in de toegang, daar ga ik het zo nog even over hebben, ook om de verbinding met het Dordtse te maken. Wat is nou typisch Dordts en hoe kun je als Dordtse raad daar zo daarnaar kijken? Dan hebben we de eigen bijdrage, vergeet niet, eigen bijdrage voor algemene voorzieningen kunnen we dus invoeren. Daar zouden we naar moeten kijken van of dat ... Wat de consequenties daarvan zijn et cetera. En de knop pgb, maar dat is dus een hele kleine groep. Dat is een knop, maar knopje, zeg maar, zo'n heel klein knopje. Nou heb ik hier een voorbeeld en ik mocht het een beetje leuk maken vanavond, dus dat ga ik dan toch doen. Ga ik een klein beetje, maar het is gewoon een feitelijk iets, in Krimpen aan de IJssel hebben ze wel een inkomenstoets op huishoudelijke ondersteuning ingevoerd. Dat is een beetje stiekem, dat is dus eigenlijk een eigenlijk een beetje net van mag dat, kan dat, maar dat hebben ze wel gedaan. Ze zeggen dus eigenlijk dat mensen met een hoog inkomen zelfredzaam genoeg zijn om zelf hun huishoudelijke ondersteuning te regelen. Daarmee lukt ... Er is een bezwaar geweest wat is toegewezen, voor de rest niet, maar daarmee houden ze de huishoudelijke hulp wel heel erg beschikbaar voor alle mensen in de lage inkomensgroep. Ik wil alleen hiermee even prikkelen, want ik wil u niet aanzetten tot fout gedrag. Maar het is wel wat er gebeurt in aanloop naar 2025 waar het toch wordt gewijzigd hè, inkomensafhankelijk wordt en dat er in gemeenten dan dus wel dit soort dingen gebeuren omdat ja, een beetje recalcitrant gedrag. Laten we het daarop houden.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Ja, voorzitter. Interessant voorbeeld. Ik ben dan even benieuwd: is dat dan eigenlijk wel toegestaan of is het nou eigenlijk niet toegestaan om dat te doen? Want het klinkt een beetje twijfelachtig.

Mevrouw Verkade: Nou, het is een beetje ... Er is een beetje bedreigd met dat mag niet, dat mag niet, maar uiteindelijk wordt het dus eigenlijk gedoogd en is er wel een bezwaar, één bezwaar van een cliënt wel gekomen en die hebben ze dan ten gunste van de cliënt toegewezen, maar je ziet wel dat ... Het gaat hier ook een beetje over een maatschappelijk debat, hè. Hoe ga je om met mensen met veel inkomen die dan huishoudelijke ondersteuning voor negentien euro per maand kunnen aanwenden en ga je daar dan als iemand met een hoog inkomen bezwaar tegen aantekenen en echt, het is een gekke discussie.

De heer De Heer: Voorzitter, mag ik nog een vervolgvraag stellen? Dus ik begrijp dat in 2025 een mogelijke verandering komt, op zijn vroegst en dat er tot die tijd misschien wel meer gemeenten dat soort bewegingen gaan maken. Dat is misschien een aanname, maar we zien in ieder geval een gemeente die hier mee wegkomt. Dat is in ieder geval wat we horen.

Mevrouw Verkade: Ja, en ik wil ook een beetje hier, wat vinden we met elkaar normaal en hoe zijn die kaders vastgesteld en dat ... Ja.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Nou, eigenlijk vind ik het gek dat bestuurders die illegaal beleid voeren niet gestraft kunnen worden of in de gevangenis gegooid. Ik heb eigenlijk een heel algemene opwerking. Ja, we hebben het steeds over kaders vast te stellen. Is het niet zo dat eigenlijk alle kaders gewoon landelijk vastgesteld worden en dat we een paar details hè, die wel belangrijk zijn, maar dat het toch werk in de kantlijn is wat we als gemeente in kunnen vullen.

Mevrouw Verkade: Ja, daar kom ik eigenlijk nu een beetje op aan, want als je kijkt wat is nou de grootste knop? Dat is preventie en dan moet je naar je gemeente kijken. Hoe ziet Dordrecht eruit? En dan weten we eigenlijk wel dat er bepaalde problematieken gewoon meer voorkomen hier. Dan gaat het om armoede, dan gaat het om veel schooluitval, maar het gaat ook om een heel rijk voorveld. Dus heel veel vrijwilligerswerk, heel veel initiatieven, maar die wel heel versnipperd zijn over de stad waar je veel meer verbinding kan leggen. Ik ga gelijk even naar mijn volgende sheet. Dus dat is de grootste knop. Maar daarbij gaan wel inderdaad de kosten voor de baten, wat je ziet op de sheet. En ik vind ook wel dat als je preventie inzet, dan moet je dus kiezen voor een richting en onderbouwen met echt een maatschappelijke kosten batenanalyse et cetera, want je kan helemaal verzanden in het aantal initiatieven op het gebied van preventie en normaliseren is zo'n hype woord, maar wat is normaliseren voor ons in Dordrecht? Daar moet je het dan ook echt wel over hebben, hè, dat is het accepteren van hè, zoals Linda zei, de rafelrandjes, het cetera. Maar ja, dat kun je zo wel zeggen, maar hoe gaan we daar dan mee om en hoe kun je daar dan iets mee in dit verhaal? Een grote knop zit op de toegang, want hoe we het nu hebben georganiseerd bij Dordrecht sociaal, bij het wijkteam zit de toegang, is nu georganiseerd. Integrale vraagverheldering noemen ze het daar. De toegang tot de jeugdhulp is daar gesitueerd. En sinds nu een jaartje met een pilot en steeds dikker ook sluiten daar Wmo consulenten van de '...' aan. Wat je dan krijgt, is als er dan iemand binnenkomt, dat er

integraal gekeken kan worden naar de vraag. Dat er dus, Linda heeft net heel mooi de kaders genoemd volgens de wet. Maar dan, omdat er veel dichter naar de buurten en de wijken aan die vraagverheldering gedaan wordt, neem je ook dat hele rijke palet van die algemene voorzieningen mee. Ik vertel dit nou heel mooi en we hebben er gelukkig heel mooie voorbeelden van, maar het is ook een cultuurverandering waarbij je dus inderdaad een consulent van de '...' zet naast een medewerker van het wijkteam die anders werken, dus daar zitten we echt in een ontwikkeling. Maar je zou bijvoorbeeld wel in je verordening wat, Linda Vonk ook net zei, wel vast kunnen leggen van: we willen dat jullie samen kijken, we willen dat je altijd op deze manier met elkaar die toegang inricht. Dat staat er nu al in, maar je zou daar net iets meer aan toe kunnen voegen vanuit het Dordtse, wat hier werkt. Integraal werken is ook, dat hoort daar eigenlijk een beetje bij hè, dat je dus eigenlijk wil dat al loopt iemand niet naar binnen in een wijkteam of bij die vraagverheldering, maar echt direct bij de sociale dienst, dat er dus gelijk verbinding wordt gelegd met het rijke algemene voorzieningen aanbod en dan zou je dus ook nog kunnen beslissen dat een algemene voorziening voorliggend gaat zijn voor een maatwerk voorziening en de enige manier waarop je dat wil of wanneer je dat alleen maar zou willen, is als het passender is. Als het passender is en meer betaalbaar, zou dat helemaal geweldig zijn, maar anders dan heeft dat natuurlijk geen nut. Ja, dat staat natuurlijk ook in ... Dat is ook een beetje het gekke, het staat dan in een verordening, maar in je beleidsplan zou je eigenlijk moeten uitwerken: hoe werkt dat, in welke gevallen, bij welke groepen is dat, heeft dat zin? Tot slot wil ik het nog heel even kort hebben over beschikkingsvrije hulp. Er zit nu een knip tussen die algemene voorzieningen en die maatwerk voorzieningen. Die hebben we ook maar op een gegeven moment gezet. Voor sommige voorzieningen krijg je een indicatie, ga je dat hele proces door wat net is geschetst, en voor andere voorzieningen niet. Die zijn algemeen toegankelijk. Ja. Dan kun je mantelzorg ondersteuning krijgen, je kan bij het wijkteam terecht voor ondersteuning et cetera. Daar hebben we gewoon, daar hebben we een knip gezet. Daar zou je kunnen kijken op het snijvlak, bijvoorbeeld bij bepaalde vormen van ondersteuning, individuele ondersteuning of sorry, individuele begeleiding of dagbesteding, hebben we dat nou wel zo handig geregeld? Is het niet beter als we een gedeelte ervan toch algemeen toegankelijk maken? Maar daarvoor moeten we daar echt samen met de sociale dienst induiken of het echt passendere hulp voor de inwoner oplevert. Maar het zou een kans geven om veel passender, zonder al die kaders waar we het net over hebben: je moet hieraan voldoen, je moet 800 meter niet of wel kunnen lopen, dat je dat een beetje los kan laten dat je er dus vroeger bij kan zijn. Ik moest het een beetje leuk maken, toch, dus dan doe ik dat ook. Dus dat zijn eigenlijk een beetje los de gesprekken die we kunnen hebben met elkaar over om anders te kijken naar die die verordening en dat beleid rondom die Wmo en dan kun je ook het kader loslaten van alleen die Wmo, maar breder kijken ook naar en de jeugdwet en de participatiewet. Hoe landt dat in de wijken, in de buurten? Hoe helpen we mensen integraal?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me nog af, zit nou de meerwaarde van dat integrale werken, zit hem dat nou meer in de ... Is dat voor meer voor de cliënten of is dat meer voor de medewerkers?

Mevrouw Verkade: Dat zou je ... Nou, ik weet het uit verhalen van cliënten dat die ertegenaan lopen dat die van het kastje naar de muur worden gestuurd. Dus als die bijvoorbeeld bij het wijkteam binnenkomen, dat die daarna weer op de wachtlijst bij de sociale dienst moeten of andersom en daar moeten we echt het verschil gaan maken. Dat is gewoon ... Ja, dat is bij onze medewerkers. Uiteindelijk geloof ik erin dat ieder zijn expertise hebt en dat je van elkaar kan leren. Maar ik weet niet wat zwaarder weegt in dit geval, maar ik denk dat we de cliënten hier voorop moeten zetten en daar is gewoon een heel terrein te winnen.

De voorzitter: Mijnheer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Aanvullend op mevrouw Schnabel die daarna, volgens mij, nog een vraag heeft. Wat ik me afvroeg is: u geeft aan dat het in eerste instantie voor de cliënt voordelen heeft, maar u geeft ook aan dat mensen nu van het kastje naar de muur gestuurd worden. Mijn vraag is dan eigenlijk: omdat je dus meerdere mensen die voorheen misschien op dezelfde '...' kijken, is dat dan, betekent dat even gemiddeld gezien in algemene termen dat we verwachten bij het integraal werken dat dat meer of minder tijd kost voor de werknemers? Dus voor de hulpverleners?

Mevrouw Verkade: Dat is natuurlijk altijd afwegen: wanneer wil je integraal kijken? Je hoeft ook echt niet in alle gevallen integraal te kijken. Je moet gewoon afwegen bijvoorbeeld de 18 min 18 plus problematiek is dermate belangrijk dat er iemand van de sociale dienst en iemand van de jeugd bijzit. Dus wat we nu hebben gedaan in de pilot is focussen op multi-problematiek en 18 min 18 plus problematiek. Nou ja, en dan leren we wel van hoe we samenwerken en hoe je dat dan over de hele linie kan uitsmeren. Ik heb hier nog een voorbeeld, trouwens. Ik wilde het in Jip en Janneketaal doen. Daarom is het mevrouw Schmidt geworden. Ja, dus mevrouw Schmidt is alleenstaand en doet een aanvraag voor huishoudelijke ondersteuning en ze voelt zich af en toe eenzaam en ze heeft een dochter die haar helpt met andere taken en ze is mantelzorger. Ze klopt aan bij de sociale dienst, maar de vraag is hier: is mevrouw Schmidt geholpen met huishoudelijke ondersteuning? Dat kan je niet weten bij deze vraag. Het kan best zijn dat ze geholpen is door een buddy, door een initiatief in de wijk waar ze heen kan, doordat de dochter mantelzorg ondersteuning krijgt, et cetera. Omdat huishoudelijke ondersteuning is niet altijd het antwoord voor zo'n vraag. Het is maar even wat ik hier wil schetsen van hoe ingewikkeld dat is en hier komen ook heel veel kanalen bij elkaar hè dus. Het Rijk bepaald de eigen bijdrage, de gemeente stelt de verordening vast. Wij zorgen dat de '...' de ondersteuning kan bieden, de gemeente biedt mantelzorgondersteuning aan haar dochter. De '...' komt dan weer bij mevrouw thuis, die zorgt voor huishoudelijke ondersteuning en nou ja, en dan zijn er nog algemene voorzieningen, er komt zoveel bij kijken bij zo'n vraag. En hoe kunnen we het verschil maken in Dordrecht om echt te kijken van: wat is de problematiek, wat zijn de problematieken in de wijk, hoe kunnen we hier integraal naar kijken en hoe kunnen we zorgen dat aan de voorkant bij die mevrouw gelijk passend aanbod georganiseerd is?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Nou kan het soms zo zijn dat mensen huishoudelijke ondersteuning nodig hebben en dat ze dan niet per se uit het eigen netwerk, maar gewoon iemand, nou, er komt iemand langs en die solliciteert en die ja, die krijgt dan van diegenen, die dat werk misschien al vrij lange tijd doet, huishoudelijke ondersteuning. Dat gaat niet per se via een aanvraag, maar wordt wel vanuit dat PGB budget betaald, toch?

Mevrouw Verkade: Ik ben het een beetje kwijt, moet ik eerlijk zeggen.

Mevrouw Schnabel: Nou is het zo, ja, ik zal het nog een kort ... Ja, dus dat wordt dan vanuit het pgb budget inderdaad ...

Mevrouw Verkade: Ja, en als het voldoet aan de criteria in de verordening. Ja, dat is misschien goed, er is vaak veel verwarring over hè. Wat is nu een pgb? Nou, een pgb is eigenlijk, dat komt pas helemaal aan het eind van de rit. Dus je hebt eerst het hele onderzoek, wat is er nu nodig, wat kan er algemene voorzieningen, wat kan iemand zelf? Nou, dan doet iemand een aanvraag en dan wordt er vastgesteld, hee, er is inderdaad een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning en dan heb je het keuzemoment: wilt u een aanbieder of wilt u een pgb? Maar dat komt pas na het aanvraagproces. Maar ik weet niet of dat een antwoord op uw vraag is. Ja, en dit is mijn laatste sheet. Dus als er nu nog vragen zijn, dan hebben we daar nog tijd ... Ik weet niet eens of we nog tijd hebben.

De voorzitter: Nou, ik wou net zeggen, we nog één minuut. Dus en nou, dan mag mijnheer Boersma als laatste het woord.

De heer Boersma: Als laatste, mooi. Nou ja, bedankt voor de presentatie, ik vond het heel duidelijk.

De voorzitter: Ja, even niet voor het een of ander, mijnheer Boersma, maar dit wordt toch ongeveer wel het laatste, zo'n beetje?

De heer Boersma: Nou, dit gaat richting mijn zwanenzang, denk ik. Zeker op dit thema. Ik vind het heel jammer dat ik, zeg maar, die ene grote sociale verordening niet meer mee ga maken, maar goed. Dus daarom wil ik nog even wat meegeven, want uiteindelijk, ik vond het een heel mooie presentatie en ook heel duidelijk, waarvoor dank. En aan het eind het voorbeeld van mevrouw Schmidt triggerde mij een beetje door het belang van die ene sociale verordening, hè, en zorg dat die integrale aanpak die staat of valt uiteindelijk, als ik jullie verhaal goed begrepen heb, met de persoon die bij mevrouw Schmidt komt en die samen met mevrouw Schmidt een beoordeling gaat maken van ja, wat heb jij nou eigenlijk echt nodig? Wat zit er nou achter jouw vraag? Heb ik hem dan goed begrepen? Want anders is dat, denk ik iets, wat wat mij betreft wel een van de kaders zou zijn van zorg dat dat ook echt heel erg goed geregeld is.

Mevrouw Verkade: En dat die persoon in ieder geval goed de verbinding kan leggen met wat er in Dordrecht allemaal voor aanbod is, waar die persoon dan ook vandaan komt, maar dat we dat echt in de vingers hebben.

De voorzitter: Oké, jongelui, wou ik al bijna zeggen, maar ik keek naar Luca. Er staat nu op de sheet: heeft u zo voldoende informatie om na te denken over de nieuwe beleidskaders van de Wmo? Volgens mij is dat een aardig, is dat aardig gelukt. Dat betekent nog niet dat u nu al natuurlijk de gelegenheid heeft gehad om iets mee te geven, want dit is beeldvormend. De volgende stap wordt dus een ... Ja, maar dat is dus dan het grappige, want een rondetafelgesprek is geen oordeelsvormende. Dus we gaan eerst nog weer een beeldvormende doen in de vorm van een rondetafelgesprek op 7 maart. Daar krijgen ook maatschappelijke organisaties de gelegenheid om u wat input te geven en daarna wordt er dan een oordeelsvormende gepland waarin u dan de aandachtspunten mee kunt geven en de kaders mee kunt geven. Dus we zijn voorlopig nog wel even op dit thema bezig.

De heer De Heer: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Dank u wel. Zou ik bij het tweede punt nog iets mee mogen geven dat het voorbeeld van mevrouw Schmidt, dat valt heel goed, want dan kunnen we proberen gelijk een beeld bij te vormen en gelijk mee te denken. '...' afgelopen tijd ook een aantal beeldvormende sessies rond maatwerk, huisvesting en doelgroepenvervoer gehad, dat we echt met casussen hebben gewerkt. Gehoord dat de andere raadsleden dat ook heel positief ontvangen. Misschien dat dat mee kan worden genomen in de toekomstige sessies.

Mevrouw Vol-van der Holst: Voorzitter, mag ik ...

De voorzitter: Het is gehoord. Mevrouw Vol.

Mevrouw Vol-van der Holst: Ja, dank u wel, voorzitter. Even een vraag, want ik hoorde bij jullie verhaal, dank daarvoor overigens, ook allerlei tips voorbijkomen waar wij allemaal rekening mee moesten houden. Is het mogelijk om daar iets van op papier te krijgen?

Mevrouw Verkade: Het zit vanuit de lijn van de verordeningen in de vervolgnotitie. Maar voor 7 maart gaan we ook documenten maken die u kan lezen zodat u beter aan tafel met partners door kan praten over de evaluatie van het beleid, van het breed van het sociaal domein. Dus dat is dan de uitzoom van vanavond, hè, maar dan krijgt u in ieder geval ook voor Wmo weer dingen mee. Ja.

De voorzitter: Mijnheer Van Ballegooijen.

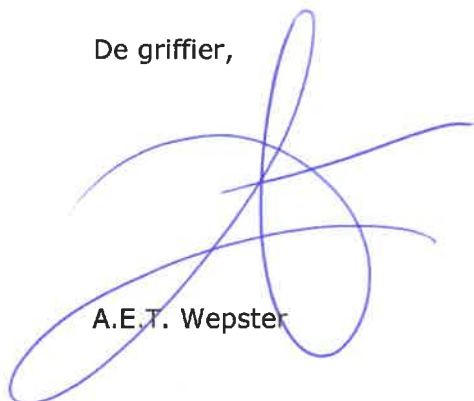
De heer Van Ballegooijen: Ja, heel kort. Vooral op de eerste vraag of er genoeg informatie is om na te denken over beleidsdiscussies. Er zijn nog een paar dingen die ik zou willen meegeven die ik een klein beetje mis. In het stuk wordt genoemd dat er een grote belangrijke issue is: het personeelstekort. Daar hebben we het eigenlijk niet zo enorm over gehad vanavond, maar het zou wel nuttig zijn om te weten wat daar de omvang van is. En ook als we het straks over kaders of beleidskaders gaan hebben. We

hebben eerder bij het doelgroepenvervoer heel nuttige memo gehad met mogelijke knoppen waar aan gedraaid kan worden en wat dat dan voor impact heeft, financieel is een, maar eigenlijk veel belangrijker is: als ook op de lange termijn verwachting is op personeelstekorten, dat we ook weten wat daar de impact van is. Want uiteindelijk heb ik liever dat wij met zijn allen de kaders stellen, als raad de kaders stellen, wat vinden we belangrijk, dan dat er aan het eind van de rit gewoon te weinig mensen zijn en dat er daar keuzes gemaakt moeten worden. Dus dat zou ik wel willen meegeven als gedacht gaat worden over die kaders. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, iemand nog? Nee. Dan sluiten we hem zo af. Ik denk dat ... Nee. Is er nog iets waarvan de wethouder denkt dat ze iets kan toevoegen aan de verhalen van mevrouw Vonk en mevrouw Verkade? Nee. Zie je, het lost zich vanzelf op. Tot 7 maart, zou ik zeggen. Dan is het rondetafelgesprek.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 maart 2023.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A.W. Kolff

